

**RAPORT Z WYKONANIA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
MIASTA SZCZECIN NA LATA 2013 – 2016
Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY
NA LATA 2017 – 2020**

Za okres 01/01/2015 – 31/12/2016

Zamawiający:

**Gmina Miasto Szczecin
pl. Armii Krajowej 1
70-456 Szczecin**

Zespół autorski:

**dr Paweł Binkiewicz
mgr inż. Aleksander Bryłka
mgr inż. Rafał Dziuba
mgr inż. Natalia Golec
mgr inż. Przemysław Lewicki
mgr inż. Stanisław Lewicki
dr inż. Zbigniew Lewicki
mgr inż. Dominika Słoboda
mgr inż. Katarzyna Stadnik
inż. Grzegorz Szyliński
mgr Marta Tokarska**

**LEMITOR
Ochrona Środowiska Sp. z o.o.
ul. Jana Długosza 40
51-162 Wrocław**

SPIS TREŚCI

1.	WSTĘP	6
1.1.	PODSTAWA PRAWNA	6
1.2.	PRZEDMIOT OPRACOWANIA	6
1.3.	CEL I ZAKRES RAPORTU.....	7
1.4.	METODYKA PRAC I ŹRÓDŁA DANYCH	7
2.	OCENA REALIZACJI CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SZCZECIN WEDŁUG WSKAŹNIKÓW	9
2.1.	WPROWADZENIE.....	9
2.2.	POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO	9
2.2.1.	Ochrona wód i stosunki wodne.....	9
2.2.2.	Ochrona powietrza atmosferycznego	13
2.2.3.	Gospodarka odpadami	14
2.2.4.	Ochrona przed hałasem	15
2.2.5.	Pola elektromagnetyczne	17
2.2.6.	Poważne awarie i inne zagrożenia środowiska wynikające ze zdarzeń nadzwyczajnych	18
2.3.	OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO I RACJONALNE UŻYTKOWANIE ZASOBÓW PRZYRODY	19
2.3.1.	Ochrona przyrody i krajobrazu oraz turystyka	19
2.3.2.	Ochrona i zrównoważony rozwój lasów.....	20
2.3.3.	Utrzymanie i rozwój terenów zieleni miejskiej	22
2.3.4.	Ochrona powierzchni ziemi	23
2.3.5.	Ochrona zasobów kopalin	24
2.4.	CELE I ZADANIA O CHARAKTERZE SYSTEMOWYM	24
2.4.1.	Edukacja ekologiczna	25
2.4.2.	Aspekty ekologiczne w politykach sektorowych	26
2.4.3.	Aspekty ekologiczne w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	26
2.4.4.	Zarządzanie środowiskowe	27
2.4.5.	Aktywizacja rynku do działań na rzecz ochrony środowiska	27
2.4.6.	Współpraca w zakresie ochrony środowiska.....	28
3.	WYKONANIE PLANU OPERACYJNEGO W LATACH 2015 – 2016.....	30
4.	PODSUMOWANIE	63
5.	INDEKS TABEL	66

WYKAZ UŻYTYCH SKRÓTÓW:

AKPiA	Aparatura Kontrolno-Pomiarowa i Automatyka
b.d.	brak danych
b.k.d.	bez kosztów dodatkowych
BZT5	Biochemiczne Zapotrzebowanie na Tlen
CC	Cmentarz Centralny
CCTV	Closed-Circuit TeleVision, System telewizji przemysłowej
CDiDN	Centrum Doradztwa i Doskonalenia Nauczycieli
ChZT	Chemiczne Zapotrzebowanie na Tlen
CIT	Centrum Informacji Turystycznej
Dz. U.	Dziennik Ustaw
EMAS	ang. Eco-Management and Audit Scheme, System Ekozarządzania i Audytu
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GUS	Główny Urząd Statystyczny
GWŚ	Gospodarka wodno-ściekowa
JCWP	Jednolite Części Wód Powierzchniowych
JCWPd	Jednolite Części Wód Podziemnych
JRG	Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza
KMP	Komenda Miejska Policji
KM PSP	Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej
MAC	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji
MFEOG	Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego
MPZP	Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
NGO	ang. Non-Governmental Organization, organizacja pozarządowa
OSP	Ochotnicza Straż Pożarna
OZE	Odnawialne Źródła Energii
POLIŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
PONE	Program Ograniczenia Niskiej Emisji
POP	Program Ochrony Przyrody
POŚ	Program Ochrony Środowiska
PKB	Produkt Krajowy Brutto
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
PUL	Program Urządzenia Lasu
PW	Pompownia Wody
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RDW	Ramowa Dyrektywa Wodna
RLM	Równoważna Liczba Mieszkańców
RPO	Regionalny Program Operacyjny
RZGW	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
SBO	Szczeciński Budżet Obywatelski
SEC	Szczecińska Energetyka Ciepła
SP	Skarb Państwa
SPPK	Szczecińsko-Polickie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne
SPSK	Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny
SPS ZOZ	Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej
SUW	Stacja Uzdatniania Wody
SWiN	Sygnalizacja Włamania i Napadu
SZŚ	Systemy Zarządzania Środowiskowego
TETRA	ang. Terrestrial Trunked Radio, System Cyfrowej Łączności Radiowej
UE	Unia Europejska
UM	Urząd Miasta Szczecin
UM WZ	Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WGKiOŚ	Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WITD	Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego
WUiAB	Wydział Urbanistyki i Administracji Budowlanej
WZP	Województwo Zachodniopomorskie

ZDiTM	Zarząd Dróg i Transportu Miejskiego
ZDR	Zakład Dużego Ryzyka
ZPW	Zakład Produkcji Wody
ZRiD	Zezwolenie na Realizację Inwestycji Drogowej
ZUK	Zakład Usług Komunalnych
ZUO	Zakład Unieszkodliwiania Odpadów
ZWiK	Zakład Wodociągów i Kanalizacji
ZZMiUW	Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych
ZZR	Zakład Zwiększonego Ryzyka

1. WSTĘP

1.1. PODSTAWA PRAWNA

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2001 nr 62 poz. 627) organy wykonawcze województwa, powiatu i gminy mają obowiązek sporządzania Programu ochrony środowiska. Ma on na celu realizację polityki ochrony środowiska wraz z zadaniami zawartymi w dokumentach strategicznych i programowych szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego. „Program ochrony środowiska miasta Szczecin na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” przyjęty został uchwałą Rady Miasta Nr XXXVII/1109/14 z dnia 20 stycznia 2014 roku.

W celu oceny realizacji zadań zawartych w Programie, co 2 lata opracowywany jest Raport z wykonania Programu ochrony środowiska. Obowiązek ten reguluje ust. 2 art. 18 ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2001 nr 62 poz. 627) i należy on również do organu wykonawczego województwa, powiatu lub gminy. Raport przedstawiany jest organowi uchwałodawczemu danej jednostki samorządowej, czyli odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy. Ustawodawca nie narzuca formy ani zakresu tego dokumentu.

1.2. PRZEDMIOT OPRACOWANIA

Przedmiotem niniejszego Raportu jest „Program ochrony środowiska miasta Szczecin na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020”, zwany dalej Programem, będący narzędziem realizacji polityki ekologicznej państwa.

Program uwzględnia aktualne uwarunkowania na terenie miasta Szczecin i na ich podstawie określa priorytety w zakresie ochrony środowiska oraz racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych. Głównym elementem Programu jest polityka ochrony środowiska do 2020 roku oraz plan operacyjny na lata 2013-2016, określające cele, kierunki działań, zadania i przedsięwzięcia w zakresie ochrony środowiska dla miasta Szczecin. Dokument zawiera także ocenę stopnia realizacji celów i zadań w latach 2008-2012, a także określa sposób monitorowania procesu wdrażania Programu oraz potencjalne źródła finansowania jego zadań.

Nadrzędnym celem zdefiniowanym w Programie jest „**Rozwój gospodarczy miasta Szczecin przy zachowaniu i ochronie wartości przyrodniczych oraz racjonalnej gospodarce zasobami**”. Ma on być realizowany z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju, która umożliwia zharmonizowany rozwój gospodarczy i społeczny zgodny z ochroną walorów środowiska.

Dla realizacji nadrzędnego celu przyjęto 3 cele strategiczne, a mianowicie:

- dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego dla ochrony zdrowia,
- ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych,
- wzmocnienie systemu zarządzania ochroną środowiska.

Cele strategiczne osiągnąć są poprzez cele realizacyjne, takie jak:

- poprawa jakości środowiska, ochrona zasobów wodnych, ochrona powietrza atmosferycznego, ograniczanie emisji gazów i pyłów do powietrza, rozwój odnawialnych źródeł energii, ochrona przed hałasem i ochrona przed polami elektromagnetycznymi;
- poprawa gospodarki odpadami;
- ochrona powierzchni ziemi, ochrona gleb użytkowanych rolniczo przed zabudową oraz rekultywacja terenów zdegradowanych;
- ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii i minimalizacja ich skutków oraz zwiększenie bezpieczeństwa chemicznego;

- ochrona złóż kopalin;
- zachowanie równowagi ekologicznej w procesie rozwoju społeczno-gospodarczego, turystyce i racjonalnym użytkowaniu zasobów;
- ochrona i racjonalne użytkowanie lasów;
- wzmocnienie systemu zarządzania środowiskiem i podniesienie świadomości ekologicznej.

Powyższe cele osiągnane są poprzez realizację przypisanych im zadań i działań.

1.3. CEL I ZAKRES RAPORTU

Raport z wykonania „Programu ochrony środowiska dla miasta Szczecin na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” obejmuje ocenę realizacji celów i kierunków działań, a także ocenę wykonania planu operacyjnego Programu.

Zgodnie z Programem poszczególne obszary działań zostały podzielone według przyjętych celów strategicznych na trzy bloki tematyczne. Są to:

- poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego,
- ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody,
- cele i zadania o charakterze systemowym.

Dla obiektywnego określenia stopnia wdrożenia Programu, ocena zadań z poszczególnych obszarów działań oparta została na wskaźnikach realizacji celu, opisujących presję na środowisko, stan środowiska oraz reakcje działań zapobiegawczych.

W Raporcie dokonano także oceny terminowości prac oraz wielkości nakładów finansowych poniesionych na realizację przedsięwzięć zaplanowanych w ramach planu operacyjnego. Ustalenie etapów poszczególnych inwestycji ma na celu określenie dotychczasowych efektów podjętych działań i daje możliwość planowania kolejnych przedsięwzięć.

Niniejsze opracowanie stanowi okresową ocenę miasta Szczecin z wykonania lokalnej polityki ekologicznej za lata 2015-2016 i jest podstawą do ustalenia dalszych kierunków działań w dziedzinie ochrony środowiska.

1.4. METODYKA PRAC I ŹRÓDŁA DANYCH

Opracowanie niniejszego Raportu z realizacji „Programu ochrony środowiska dla miasta Szczecin na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” zostało wykonane analogicznie do poprzedniego Raportu za okres 01.01.2013 - 31.12.2014. Dla każdego obszaru działań wyszczególniono cele i kierunki działań według Programu, a także rozpisano wskaźniki realizacji celu za lata: 2012, 2014, 2015, 2016. Stan realizacji poszczególnych przedsięwzięć z planu operacyjnego również opisano według obszarów działań. Uwzględniono jednostki realizujące dane inwestycje, źródła finansowania oraz poniesione i planowane nakłady finansowe na lata 2013-2014, 2015-2016 i 2017-2020.

Informacje pozyskane w celu uzupełnienia Raportu są materiałami ogólnodostępnymi lub uzyskanymi na podstawie udostępniania informacji o środowisku (ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku, jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenia oddziaływania na środowisko). Dane pochodzą m.in. z:

- Głównego Urzędu Statystycznego w Szczecinie
- Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie
- Zachodniopomorskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych
- Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie

- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie
- Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego
- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego
- Urzędu Miasta Szczecin
- Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Szczecinie
- Zakładu Usług Komunalnych w Szczecinie
- Szczecińskiej Energetyki Ciepłej

2. OCENA REALIZACJI CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SZCZECIN WEDŁUG WSKAŹNIKÓW

2.1. WPROWADZENIE

Na ocenę realizacji „Programu ochrony środowiska miasta Szczecin na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020” składa się jakościowa weryfikacja etapu osiągnięcia celów długookresowych (do 2020 r.), krótkoterminowych i kierunków działań, a także ilościowa ocena zmian wskaźników w obrębie każdego rozpatrywanego zagadnienia.

Ocena realizacji celów długookresowych odbywa się poprzez użycie następujących określeń:

- tak (cel osiągnięty),
- nie (cel nieosiągnięty),
- w trakcie (cel częściowo osiągnięty).

Podobny system oceny przyjęto dla celów krótkoterminowych i kierunków działań, stosując określenia:

- tak (w pełnym zakresie podjęto realizację przedsięwzięć zapisanych w Programie dotyczące danego kierunku),
- nie (nie podjęto realizacji żadnych przedsięwzięć w ramach tego kierunku),
- częściowo (podjęto realizację części przedsięwzięć zapisanych w Programie dotyczących danego kierunku).

W celu ilościowego określenia stopnia realizacji celów Programu zastosowano analizę wskaźnikową. Zmiany zachodzące w środowisku opisano za pomocą wskaźników presji na środowisko, wskaźników stanu środowiska oraz wskaźników reakcji działań zapobiegawczych. W ocenie wzięto pod uwagę dane za lata 2012, 2014, 2015 i 2016 i porównując wartość danego wskaźnika z okresu przed wdrożeniem Programu z okresem końcowym określono trend jego zmian w środowisku.

2.2. POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO

W ramach bloku tematycznego dotyczącego poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego uwzględniono następujące obszary działań:

- ochrona wód i stosunki wodne
- ochrona powietrza atmosferycznego
- gospodarka odpadami
- ochrona przed hałasem
- pola elektromagnetyczne
- poważne awarie i inne zagrożenia środowiska wynikające ze zdarzeń nadzwyczajnych.

W tabelach poniżej przedstawiono syntetyczną ocenę realizacji celów i kierunków działań wraz ze wskaźnikami realizacji celu w podziale na poszczególne omawiane komponenty.

2.2.1. Ochrona wód i stosunki wodne

Tabela 1. Ocena realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony wód i stosunków wodnych wraz ze wskaźnikami realizacji celu (źródło: GUS, WIOŚ, ZWiK, UM Szczecin)

Cel wg POŚ 2013-2016			
Lp	Wyszczególnienie	Realizacja 2013-2014	Realizacja 2015-2016

1	Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych							w trakcie	w trakcie
Kierunki działań wg POŚ 2013-2016									
1	Osiągnięcie celów środowiskowych zgodnie z art. 4 RDW							częściowo	częściowo
2	Zapobieganie pogorszeniu stanu (ilościowego, chemicznego) jednolitych części wód podziemnych, które w części obejmują miasto Szczecin. tj. JCWPd nr 3, 4, 7, 24 i 25 biorąc pod uwagę ustalenia Planu gospodarowania wodami w dorzeczu Odry							częściowo	częściowo
3	Znacząca poprawa w zakresie ochrony przed skutkami powodzi i suszy							tak	częściowo
4	Znacząca poprawa w zakresie zrównoważonego gospodarowania wodami, realizowanego w zgodzie z interesem publicznym, bez dopuszczania do wystąpienia możliwego do uniknięcia pogorszenia ekologicznych funkcji wód oraz pogorszenia stanu ekosystemów lądowych i terenów podmokłych bezpośrednio zależnych od wód							tak	tak
5	Prowadzenie kontroli eksploatacji szamb i likwidacja szamb w przypadku podłączenia do kanalizacji zbiorczej							częściowo	częściowo
6	Budowa oczyszczalni przydomowych przy spełnieniu podstawowych warunków							częściowo	częściowo
7	Realizacja programów poprawy gospodarki ściekowej w przemyśle							częściowo	częściowo
8	Racjonalne i oszczędne korzystanie z zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, w sposób umożliwiający zaspokojenie potrzeb wodnych ludności i gospodarki miejskiej, z uwzględnieniem ich maksymalnej ochrony przed zanieczyszczeniem i nadmierną eksploatacją							tak	tak
9	Prowadzenie prac w zakresie przebudowy sieci wodociągowej, budowy sieci kanalizacji sanitarnej, modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych, modernizacji ZPW Miedwie							tak	tak
Wskaźniki presji na środowisko									
Lp	Wskaźniki	Jedn.	Stan na rok 2012	Stan na rok 2014	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian		
1	Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	dam ³	204 873,8	167 609,2	183 093,5	131 020,4	↑		
2	Pobór wód podziemnych na potrzeby produkcyjne (poza rolnictwem i leśnictwem)	dam ³	1 574	1 675	1 657	1 570	↑		
3	Ładunki zanieczyszczeń w ściekach komunalnych po oczyszczeniu	kg/rok	BZT5: 123 476 ChZT: 981 361 Zawiesina: 150 478 Azot ogólny: 214 375 Fosfor ogólny: 15 611	BZT5: 99 205 ChZT: 837 456 Zawiesina: 83 289 Azot ogólny: 179 614 Fosfor ogólny: 11 618	BZT5: 95 191 ChZT: 847 159 Zawiesina: 73 270 Azot ogólny: 176 248 Fosfor ogólny: 15 877	BZT5: 75 445 ChZT: 662 453 Zawiesina: 56 343 Azot ogólny: 176 373 Fosfor ogólny: 13 825	↑		

4	Ładunki zanieczyszczeń w ściekach przemysłowych po oczyszczeniu	kg/rok	ChZT: 36 080 BZT5: 8 607 Zawiesina: 27 274 Chlorki i siarczany: 245 100 Fenole lotne: 6 Azot ogólny: 7 911 Fosfor ogólny: 563	ChZT: 52 264 BZT5: 7 495 Zawiesina: 24 466 Chlorki i siarczany: 301 072 Fenole lotne: 2 Azot ogólny: 7 705 Fosfor ogólny: 844	ChZT: 51 445 BZT5: 7 981 Zawiesina: 27 719 Chlorki i siarczany: 398 147 Fenole lotne: 2 Azot ogólny: 5 774 Fosfor ogólny: 377	ChZT: 43 452 BZT5: 9 544 Zawiesina: 18 051 Chlorki i siarczany: 226 268 Fenole lotne: 2 Azot ogólny: 5 022 Fosfor ogólny: 275	↑
Wskaźniki stanu środowiska							
Lp	Wskaźniki	Jedn.	Stan na rok 2012	Stan na rok 2014	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian
1	Stan jakości wód powierzchniowych – klasyfikacja ogólna	klasa jakości	Klasa II	Stan zły	zły	zły	* (1)
2	Stan jakości wód podziemnych – klasyfikacja ogólna	klasa jakości	III klasa – wody zadawalającej jakości	II	dobry	dobry	* (1)
Wskaźniki reakcji działań zapobiegawczych							
Lp	Wskaźniki	Jedn.	Stan na rok 2012	Stan na rok 2014	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian
1	Komunalne oczyszczalnie ścieków	szt.	Mechaniczne: 1 Biologiczne: 1 Z podwyższ. usuwaniem biogenów: 3	Mechaniczne: 0 Biologiczne: 2 Z podwyższ. usuwaniem biogenów: 3	Mechaniczne: 0 Biologiczne: 1 Z podwyższ. usuwaniem biogenów: 3	Mechaniczne: 0 Biologiczne: 0 Z podwyższ. usuwaniem biogenów: 3	* (2)
2	Przepustowość komunalnych oczyszczalni ścieków (wg projektu)	m ³ /dobę	Mechaniczne: 112 Biologiczne: 800 Z podwyższ. usuw. biogenów: 87 200	Mechaniczne: 0 Biologiczne: 1 200 Z podwyższ. usuw. biogenów: 87 200	Mechaniczne: 0 Biologiczne: 400 Z podwyższ. usuwaniem biogenów 87 200	Mechaniczne: 0 Biologiczne: 0 Z podwyższ. Usuwaniem biogenów: 87 200	* (2)
3	Ścieki oczyszczane w komunalnych oczyszczalniach ścieków	dam ³ /rok	Odprowadzone ogółem: 27 635 Oczyszczane razem: 27 635 Oczyszczane mechanicznie: 8 Oczyszczane biologicznie: 194 Oczyszczane z podwyższ. usuwaniem biogenów: 27 433	Odprowadzone ogółem: 25 768 Oczyszczane razem: 25 768 Oczyszczane mechanicznie: 0 Oczyszczane biologicznie: 80 Oczyszczane z podwyższ. usuwaniem biogenów: 25 688	Odprowadzone ogółem: 25 811 Oczyszczane razem: 25 811 Oczyszczane mechanicznie: 0 Oczyszczane biologicznie: 1 Oczyszczane z podwyższ. usuwaniem biogenów: 25 810	Odprowadzone ogółem: 24 132 Oczyszczane razem: 24 132 Oczyszczane mechanicznie: 0 Oczyszczane biologicznie: 0 Oczyszczane z podwyższ. usuwaniem biogenów: 24 132	↓
4	Wielkość oczyszczalni komunalnych	RLM	611 959	612 580	605 713	604 133	↑
5	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków	%	91,5	90,2	94	97,1	↑

6	Przemysłowe oczyszczalnie ścieków	szt.	Mechaniczne: 48 Chemiczne: 3 Biologiczne.: 4 Z podwyższ. usuwaniem biogenów: 0	Mechaniczne: 4 Chemiczne: 3 Biologiczne.: 11 Z podwyższ. usuwaniem biogenów: 0	Mechaniczne: 4 Chemiczne: 3 Biologiczne.: 4 Z podwyższ. usuwaniem biogenów: 0	Mechaniczne: 4 Chemiczne: 3 Biologiczne: 3 Z podwyższ. usuwaniem biogenów: 0	— ⁽³⁾
7	Przepustowość przemysłowych oczyszczalni ścieków (wg projektu)	m ³ /dobę	Mechaniczne: 2 182 Chemiczne: 2 175 Biologiczne: 5 350 Z podwyższ. usuwaniem biogenów: 0	Mechaniczne: 1 092 Chemiczne: 2 175 Biologiczne: 5 841 Z podwyższ. usuwaniem biogenów: 0	Mechaniczne: 1 092 Chemiczne: 2 175 Biologiczne: 5 750 Z podwyższ. usuwaniem biogenów: 0	Mechaniczne: 1 092 Chemiczne: 2 175 Biologiczne: 5 350 Z podwyższ. usuwaniem biogenów: 0	— ⁽³⁾
8	Udział oczyszczanych ścieków komunalnych i przemysłowych w ogólnej ilości ścieków wymagających oczyszczenia	%	98,53	98,49	98,53	b.d.	—
9	Długość czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej	km	754,1	778,8	789,4	777,7	↑
10	Połączenia wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	17 959	17 980	18106	18127	↑
11	Korzystający z sieci wodociągowej	%	96,2	96,2	96,2	b.d.	—
12	Zużycie wody z wodociągów na 1 mieszkańca	m ³ /rok	36,2	34,2	34,1	34,5	↑
13	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	577,5	602,8	640,4	639,8	↑
14	Połączenia kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	17 924	17 946	18 160	18 223	↑
15	Korzystający z sieci kanalizacyjnej	%	87,7	87,7	87,8	b.d.	↑
16	Regulacja rzek	km	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	*
17	Budowa/remont jazów	Kpl/rok	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	*
18	Budowa przepławek	Kpl/rok	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	*
19	Nakłady na środki trwałe służące gospodarce ściekowej i ochronie wód (sieć kanalizacyjna, oczyszczalnie ścieków)	tys. zł.	13 081,9	15 963,0	23614,1	b.d.	↑
20	Nakłady na środki trwałe służące gospodarowaniu wodami (ujęcia i doprowadzenia wody, budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody, regulacja i zabudowa rzek i potoków)	tys. zł	26 015,0	14 805,1	1 769,88	39 800	↑

Legenda:

b.d. – brak danych

Trend zmian: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna, * brak porównania

- (1) analiza wskaźników nie jest możliwa w związku z nowymi regulacjami prawnymi w zakresie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych.
- (2) ocena wskaźników nie jest możliwa; zmiany dot. wskaźników związane są z likwidacją obiektów przemysłowych lub ich modernizacją.
- (3) ocena wskaźników w latach 2012-2014 nie jest możliwa; zmiany dot. wskaźników związane są z likwidacją obiektów przemysłowych lub ich modernizacją.

2.2.2. Ochrona powietrza atmosferycznego

Tabela 2. Ocena realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego wraz ze wskaźnikami realizacji celu (źródło: GUS, SEC, WIOŚ)

Cel wg POŚ 2013-2016							
Lp	Wyszczególnienie			Realizacja 2013-2014	Realizacja 2015-2016		
1	Opracowanie i realizacja programów służących ochronie powietrza			tak	tak		
2	Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych			w trakcie	w trakcie		
3	Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii			w trakcie	w trakcie		
Cele krótkoterminowe wg POŚ 2013-2016							
Lp	Wyszczególnienie			Realizacja 2013-2014	Realizacja 2015-2016		
1	Opracowanie i realizacja programów służących ochronie powietrza			tak	tak		
2	Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych			tak	tak		
3	Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii			tak	tak		
Wskaźniki presji na środowisko							
Lp	Wskaźniki	Jedn.	Stan na rok 2012	Stan na rok 2014	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian
1	Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych do powietrza z zakładów objętych sprawozdawczością	Mg/rok	322	237	229	283	↑
2	Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych do powietrza z zakładów objętych sprawozdawczością	tys. Mg/rok	Ogółem: 1547 (w tym SO ₂ – 2,8, NO _x – 2,1, CO ₂ – 1541)	Ogółem: 1471 (w tym SO ₂ – 2,4, NO _x – 2,0, CO ₂ – 1466)	Ogółem: 1584 (w tym SO ₂ – 2,7, NO _x – 2,2, CO ₂ – 1579)	Ogółem: 1328 (w tym SO ₂ – 2,1, NO _x – 1,6, CO ₂ – 1324)	↑
Wskaźniki stanu środowiska							
Lp	Wskaźniki	Jedn.	Stan na rok 2012	Stan na rok 2014	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian
1	Jakość powietrza - klasa (wg kryterium ochrona zdrowia)	Klasa strefy	C (pył PM10 i benzo(a) piren)	C (pył PM10 i benzo(a) piren)	C (benzo(a) piren)	C (benzo(a) piren)	—
Wskaźniki reakcji działań zapobiegawczych							

Lp	Wskaźniki	Jedn.	Stan na rok 2012	Stan na rok 2014	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian
1	Redukcja zanieczyszczeń przemysłowych	%	pyłowych: 99,5 gazowych: 0,6	pyłowych: 99,7 gazowych: 0,7	pyłowych: 99,7 gazowych: 0,7	pyłowych: 99,4 gazowych: 1,0	*
2	Długość czynnej sieci gazowej ogółem	m	873 054	903 599	908 756	b.d.	↑
3	Czynne połączenia sieci gazowej do budynków mieszkalnych	szt.	21 281	21 675	21 922	b.d.	↑
4	Zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu	MWh	305 319	289 365	287 367	b.d.	↑
5	Ludność korzystająca z sieci gazowej	osoby	371 073	355 960	353 043	b.d.	↑
6	Mieszkańcy korzystający z centralnego systemu zaopatrzenia w ciepło (dane SEC Sp. z o.o.)	%	60	b.d.	b.d.	b.d.	*

Legenda:
b.d. – brak danych
Trend zmian: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna, * brak porównania

2.2.3. Gospodarka odpadami

Tabela 3. Ocena realizacji celów i kierunków działań w zakresie gospodarki odpadami wraz ze wskaźnikami realizacji celu (źródło: GUS, WGKiOŚ, UM WZ)

Cel wg POŚ 2013-2016							
Lp	Wyszczególnienie					Realizacja 2013-2014	Realizacja 2015-2016
1	Stworzenie systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz hierarchią sposobów postępowania z odpadami					tak	tak
Cele krótkoterminowe wg POŚ 2013-2016							
Lp	Wyszczególnienie					Realizacja 2013-2014	Realizacja 2015-2016
1	Utrzymanie zmniejszonej tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB.					częściowo	częściowo
2	Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska.					częściowo	częściowo
3	Zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska odpadów					częściowo	częściowo
4	Wylimitowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów					częściowo	częściowo
Wskaźniki presji na środowisko							
Lp	Wskaźniki	Jedn.	Stan na rok 2012	Stan na rok 2014	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian
1	Ilość wytworzonych odpadów	tys. Mg/rok	209,8	245,8	188,3	211,6	↓

2	Ilość wytworzonych odpadów przemysłowych	tys. Mg/rok	367,5	239,2	b.d.	b.d.	*
3	Ilość odebranych odpadów komunalnych	tys. Mg/rok	146,9	126	113,645	118,533	↓
Wskaźniki stanu środowiska							
Lp	Wskaźniki	Jedn.	Stan na rok 2012	Stan na rok 2014	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian
1	Gospodarowanie odpadami ⁽¹⁾ , w tym: - unieszkodliwienie przez składowanie - odzysk	%	12,7 46,3	13,4 b.d.	b.d. b.d.	b.d. b.d.	*(2)
Wskaźniki reakcji działań zapobiegawczych							
Lp	Wskaźniki	Jedn.	Stan na rok 2012	Stan na rok 2014	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian
1	Poziom odzysku odpadów przemysłowych	%	79,7	75,91	b.d.	b.d.	*
2	Poziom odzysku odpadów opakowaniowych zebranych	%	17,57	18,15	19,11	33,1	↑
Legenda: b.d. – brak danych Trend zmian: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna, * brak porównania (1) odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone z wyłączeniem odpadów komunalnych) (wg danych GUS) (2) analiza wskaźników nie jest możliwa w związku ze zmianami metodologicznymi							

2.2.4. Ochrona przed hałasem

Tabela 4. Ocena realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony przed hałasem wraz ze wskaźnikami realizacji celu (źródło: Program ochrony środowiska przed hałasem)

Cel wg POŚ 2013-2016			
Lp	Wyszczególnienie	Realizacja 2013-2014	Realizacja 2015-2016
1	Poprawa klimatu akustycznego poprzez dążenie do obniżenia hałasu do poziomu obowiązujących standardów	w trakcie	w trakcie
Kierunki działań wg POŚ 2013-2016			
Lp	Wyszczególnienie	Realizacja 2013-2014	Realizacja 2015-2016
1	Realizacja Programu ochrony przed hałasem, wynikającego z mapy akustycznej miasta Szczecin	częściowo	częściowo
2	Realizacja przedsięwzięć zmniejszających narażenie mieszkańców na hałas komunikacyjny, w tym: budowa obwodnic, modernizacja szlaków komunikacyjnych, instalowanie okien o zwiększonej izolacyjności akustycznej (w przypadku braku możliwości zastosowania innych sposobów), modernizacja odcinków linii kolejowych i wymiana taboru tramwajowego i kolejowego na mniej hałaśliwy, budowa i przebudowa torowisk tramwajowych, itp.)	częściowo	częściowo
3	Dalsze ograniczanie emisji hałasu pochodzącego z sektora gospodarczego, m.in. poprzez kontrole przestrzegania dopuszczalnej emisji hałasu, wprowadzanie urządzeń ograniczających emisję hałasu)	tak	tak
4	Rozbudowa miejskiego systemu transportu publicznego (jako alternatywy dla transportu indywidualnego)	tak	tak
5	Zwiększanie świadomości społecznej poprzez prezentacje informacji na stronie internetowej, materiały informacyjne oraz prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnych w trakcie zbliżonych tematycznie imprez	częściowo	częściowo

6	Pozyskanie danych niezbędnych do opracowania nowej edycji mapy akustycznej miasta Szczecin.	tak	tak
7	Bieżąca współpraca z mieszkańcami miasta w reakcji na informacje o ponadnormatywnym poziomie hałasu w środowisku	tak	tak

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU W ZAKRESIE OCHRONY PRZED HAŁASEM DLA PORY NOCNEJ

Wskaźniki presji na środowisko

Udział mieszkańców narażonych na ponadnormatywny poziom hałasu w ogólnej liczbie mieszkańców miasta

Lp	Wskaźniki	Jedn.	Stan na rok 2008	Stan na rok 2014	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian
1	Komunikacyjny drogowy	M %	121 700 31,0	154 000 37,9	1	1	*
2	Komunikacyjny szynowy (kolej, tramwaje)	M %	21 700 5,5	14 300 3,5	1	1	*
3	Przemysłowy	M %	300 0,0	700 0,17	1	1	*

Wskaźniki stanu środowiska

Udział powierzchni obszarów [km²] naruszeń dopuszczalnych poziomów hałasu w ogólnej powierzchni miasta

Lp	Wskaźniki	Jedn.	Stan na rok 2008	Stan na rok 2014	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian
1	Komunikacyjny drogowy	km ² %	24,176 8,04	35,91 11,9	1	1	*
2	Komunikacyjny szynowy (kolej, tramwaje)	km ² %	4,975 1,65	6,2 2,0	1	1	*
3	Przemysłowy	km ² %	1,182 0,39	10,72 3,5	1	1	*

Wskaźniki reakcji działań zapobiegawczych

Lp	Wskaźniki	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Tak/nie
1	Przygotowanie i realizowanie programu ochrony przed hałasem	Tak	Tak	Tak

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU W ZAKRESIE OCHRONY PRZED HAŁASEM DLA PORY DZIENNO-WIECZORNO-NOCNEJ

Wskaźniki presji na środowisko

Udział mieszkańców narażonych na ponadnormatywny poziom hałasu w ogólnej liczbie mieszkańców miasta

Lp	Wskaźniki	Jedn.	Stan na rok 2008	Stan na rok 2014	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian
1	Komunikacyjny drogowy	M %	235 100 61,0	158 500 39	1	1	*
2	Komunikacyjny szynowy (kolej, tramwaje)	M %	41 181 10,6	35 400 8,7	1	1	*
3	Przemysłowy	M %	1 600 0,4	1 800 4,4	1	1	*

Wskaźniki stanu środowiska

Udział powierzchni obszarów [km²] naruszeń dopuszczalnych poziomów hałasu w ogólnej powierzchni miasta

Lp	Wskaźniki	Jedn.	Stan na rok 2008	Stan na rok 2014	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian
----	-----------	-------	------------------	------------------	------------------	------------------	-------------

¹ Wskaźniki nie są możliwe do określenia - źródłem wskaźników jest mapa akustyczna, ostatnia została opracowana w 2014 r.

1	Komunikacyjny drogowy	km ² %	89,535 29,79	65,68 11,9	1	1	*
2	Komunikacyjny szynowy (kolej, tramwaje)	km ² %	17,860 5,94	9,5 2,0	1	1	*
3	Przemysłowy	km ² %	4,938 1,64	15,14 3,5	1	1	*
Wskaźniki reakcji działań zapobiegawczych							
Lp	Wskaźniki				Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Tak/nie
1	Przygotowanie i realizowanie programu ochrony przed hałasem				Tak	Tak	Tak
Legenda: b.d. – brak danych Trend zmian: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna, * brak porównania							

2.2.5. Pola elektromagnetyczne

Tabela 5. Ocena realizacji celów i kierunków działań w zakresie pól elektromagnetycznych wraz ze wskaźnikami realizacji celu (źródło: GIOŚ, WIOŚ)

Cel wg POŚ 2013-2016							
Lp	Wyszczególnienie				Realizacja 2013-2014	Realizacja 2015-2016	
1	Ochrona przed polami elektromagnetycznymi				ciągłe	ciągłe	
Kierunki działań wg POŚ 2013-2016							
Lp	Wyszczególnienie				Realizacja 2013-2014	Realizacja 2015-2016	
1	Stąła kontrola potencjalnych źródeł pól elektromagnetycznych i prowadzenie bazy danych				tak	tak	
2	Prowadzenie edukacji ekologicznej mieszkańców w zakresie rzeczywistej skali zagrożenia emisją pól elektromagnetycznych				częściowo	częściowo	
Wskaźniki presji na środowisko							
Lp	Wskaźniki	Jedn.	Stan na rok 2012	Stan na rok 2014	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian
1	Ilość stacji TV w Szczecinie i okolicy	szt.	6	b.d.	5	b.d.	↑
2	Ilość radiowo-telewizyjnych centrów nadawczych w Szczecinie i w okolicy	szt.	4	b.d.	b.d.	b.d.	*
3	Ilość stacji radiowych w Szczecinie	szt.	16	b.d.	17	b.d.	↓
Wskaźniki stanu środowiska							
Lp	Wskaźniki	Jedn.	Stan na rok 2012	Stan na rok 2014	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian
1	Liczba miejsc, gdzie stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku z wyszczególnieniem	szt.	0	0	0	0	—

Wskaźniki reakcji działań zapobiegawczych							
Lp	Wskaźniki	Jedn.	Stan na rok 2012	Stan na rok 2014	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian
1	Ilość kontroli potencjalnych źródeł pól elektromagnetycznych (liczba punktów)	szt.	b.d.	7	7	7	—
Legenda: b.d. – brak danych Trend zmian: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna, * brak porównania							

2.2.6. Poważne awarie i inne zagrożenia środowiska wynikające ze zdarzeń nadzwyczajnych

Tabela 6. Ocena realizacji celów i kierunków działań w zakresie poważnych awarii i innych zagrożeń środowiska wynikających ze zdarzeń nadzwyczajnych wraz ze wskaźnikami realizacji celu (źródło: WIOŚ, KM PSP w Szczecinie)

Cel wg POŚ 2013-2016							
Lp	Wyszczególnienie					Realizacja 2013-2014	Realizacja 2015-2016
1	Minimalizacja skutków wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz ograniczenie ryzyka ich wystąpienia					w trakcie	w trakcie
Kierunki działań wg POŚ 2013-2016							
Lp	Wyszczególnienie					Realizacja 2013-2014	Realizacja 2015-2016
1	Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu poważnych awarii przemysłowych (w tym transportu substancji niebezpiecznych)					częściowo	częściowo
2	Usuwanie skutków zagrożeń środowiska oraz bezpieczne, tymczasowe magazynowanie odpadów powstałych w czasie usuwania skutków poważnej awarii					częściowo	nie
3	Wsparcie KM PSP do prowadzenia działań ratowniczych, zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom					tak	tak
4	Przestrzeganie istniejących procedur związanych z poszczególnymi rodzajami zdarzeń stwarzających zagrożenie środowiska i zdrowia mieszkańców					tak	tak
Wskaźniki presji na środowisko							
Lp	Wskaźniki	Jedn.	Stan na rok 2012	Stan na rok 2014	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian
1	Potencjalni sprawcy poważnych awarii (ogółem) w tym: ZDR ZZR Pozostałe	szt.	17 3 2 12	17 3 2 12	16 3 3 10	16 4 2 10	↑
Wskaźniki stanu środowiska							
Lp	Wskaźniki	Jedn.	Stan na rok 2012	Stan na rok 2014	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian
1	Ilość zdarzeń mających znamiona poważnych awarii	szt.	2	0	0	0	↑
Wskaźniki reakcji działań zapobiegawczych							

Lp	Wskaźniki	Jedn.	Stan na rok 2012	Stan na rok 2014	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian
1	Ilość kontroli potencjalnych sprawców poważnych awarii	szt.	6	15	19	20	↑
2	Procent stwierdzonych naruszeń podczas kontroli potencjalnych sprawców poważnych awarii	%	5,8	40	26,3	15	↓

Legenda:
b.d. – brak danych
Trend zmian: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna, * brak porównania

2.3. OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO I RACJONALNE UŻYTKOWANIE ZASOBÓW PRZYRODY

Rozdział „ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody” uwzględnia następujące zagadnienia:

- ochrona przyrody i krajobrazu oraz turystyka;
- ochrona i zrównoważony rozwój lasów;
- utrzymanie i rozwój terenów zieleni miejskiej;
- ochrona zasobów kopalin.

W tabelach poniżej przedstawiono syntetyczną ocenę realizacji celów i kierunków działań wraz ze wskaźnikami realizacji celu w podziale na poszczególne omawiane komponenty.

2.3.1. Ochrona przyrody i krajobrazu oraz turystyka

Tabela 7. Ocena realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu oraz turystyki wraz ze wskaźnikami realizacji celu (źródło: RDOŚ, WGKiOŚ, GUS)

Cel wg POŚ 2013-2016			
Lp	Wyszczególnienie	Realizacja 2013-2014	Realizacja 2015-2016
1	Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i zrównoważone użytkowanie zasobów przyrodniczych	w trakcie	w trakcie
Kierunki działań wg POŚ 2013-2016			
Lp	Wyszczególnienie	Realizacja 2013-2014	Realizacja 2015-2016
1	Powołanie nowych obszarów i obiektów prawnie chronionych	częściowo	częściowo
2	Bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych	tak	częściowo
3	Utrzymanie różnorodności biologicznej	częściowo	częściowo
4	Stworzenie warunków migracji i bytowania zwierzętom i organizmom wodnym	częściowo	częściowo
5	Utworzenie ośrodka rehabilitacji dla dzikich zwierząt	nie	nie
6	Podejmowanie działań zapobiegających niszczeniu terenów najcenniejszych przyrodniczo w wyniku działalności człowieka oraz ich ochrona przed zainwestowaniem	częściowo	częściowo
7	Analiza ruchu turystycznego na obszarach objętych ochroną prawną	częściowo	częściowo
8	Rozwój szlaków turystycznych	częściowo	częściowo

9	Ochrona walorów lokalnego krajobrazu					częściowo	częściowo
10	Promowanie istniejących form ochrony przyrody i miejsc cennych przyrodniczo oraz zasad ich ochrony					tak	tak
Wskaźniki stanu środowiska							
Lp	Wskaźniki	Jedn.	Stan na rok 2012	Stan na rok 2014	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian
1	Powierzchnia obszarów prawnie chronionych	ha	1717,8	1 717,8	1 720,07	1 717, 53	↓
2	Liczba rezerwatów przyrody	szt.	2	2	2	2	—
3	Liczba parków krajobrazowych	szt.	2	2	1 ²	1 ²	—
4	Liczba użytków ekologicznych	szt.	6	6	6	6	—
5	Liczba zespołów przyrodniczo krajobrazowych	szt.	7	7	7	7	—
6	Liczba pomników przyrody	szt.	27	28	31	38	↑
Wskaźniki reakcji działań zapobiegawczych							
Lp	Wskaźniki	Jedn.	Stan na rok 2012	Stan na rok 2014	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian
1	Przyrost powierzchni prawnie chronionej w stosunku do poprzedniego roku	%	0	0	0,13	- 0,19	↓
Legenda: b.d. – brak danych Trend zmian: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna, * brak porównania							

2.3.2. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów

Tabela 8. Ocena realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony i zrównoważonego rozwoju lasów wraz ze wskaźnikami realizacji celu (źródło: WGKiOŚ, GUS, ZUK)

Cel wg POŚ 2013-2016			
Lp	Wyszczególnienie	Realizacja 2013-2014	Realizacja 2015-2016
1	Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i zrównoważone użytkowanie zasobów przyrodniczych oraz ochrona i zachowanie istniejących zasobów leśnych oraz zrównoważona pod względem ekonomicznym, ekologicznym i społecznym gospodarka leśna	w trakcie	w trakcie
Kierunki działań wg POŚ 2013-2016			
Lp	Wyszczególnienie	Realizacja 2013-2014	Realizacja 2015-2016
1	Prowadzenie racjonalnej przyrodniczo i społecznie gospodarki leśnej na obszarze Lasów Miejskich	tak	tak
2	Przystosowanie Lasów Miejskich do pełnienia zróżnicowanych funkcji przyrodniczych i społecznych	tak	częściowo

² We wskaźniku tym uwzględniono wyłącznie SPK „Puszcza Bukowa”. W latach poprzednich prawdopodobnie ujęto również otulinę PK „Dolina Dolnej Odry” skąd wynikają rozbieżności we wskaźnikach.

3	Prowadzenie zalesień gruntów (zgodnie ze wskazaniami zawartymi w Uproszczonym Planie Urządzenia Lasu dla Lasów miejskich miasta Szczecin i Planów Urządzenia Lasu Nadleśnictw: Trzebież, Kliniska i Gryfino), z uwzględnieniem zróżnicowania struktury gatunkowej lasów					częściowo	częściowo
4	Monitoring środowiska leśnego i przeciwdziałanie stanom niepożądanym (pożary, szkodniki, choroby)					tak	tak
Wskaźniki presji na środowisko							
Lp	Wskaźniki	Jedn.	Stan na rok 2012	Stan na rok 2014	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian
1	Struktura Lasów Miejskich	%	Iglaste: 55,3 Liściaste: 44,7	Iglaste: 55,3 Liściaste: 44,7	Bśw 3,56% Bw 0,63% BMśw 18,83% BMw 0,30% LMśw 41,58% LMw 3,31% LMB 0,07% Lśw 21,69% Lw 1,69% OI 4,92% OIJ 0,32% Lł 3,10% ³	Bśw 3,56% Bw 0,63% BMśw 18,83% BMw 0,30% LMśw 41,58% LMw 3,31% LMB 0,07% Lśw 21,69% Lw 1,69% OI 4,92% OIJ 0,32% Lł 3,10% ³	*
2	Liczba zarejestrowanych pożarów (dot. Lasów Miejskich)	szt.	7	2	0	4	↑
Wskaźniki stanu środowiska							
Lp	Wskaźniki	Jedn.	Stan na rok 2012	Stan na rok 2014	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian
1	Powierzchnia obszarów leśnych	ha	5 007,3	4999,28	4 981,22	4 972, 47	↓
2	Lasy ochronne nie będące własnością SP	%	80,7	80,7	64,60	52,94	↓
3	Powierzchnia lasów zniszczona przez pożary (dot. Lasów Miejskich) <i>Uwaga: zniszczenia dot. pokrywy glebowej, drzewa nie ucierpiały</i>	ha	1,78	0,2	0	0,81	↑
4	Powierzchnia lasów uszkodzona przez grzyby i szkodniki	ha	4	b.d.	0.0 (dot. lasów miejskich)	0,0	↑
Wskaźniki reakcji działań zapobiegawczych							
Lp	Wskaźniki	Jedn.	Stan na rok 2012	Stan na rok 2014	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian
1	Powierzchnia lasów niebędących własnością SP posiadająca uproszczone plany urządzenia lasu	ha	2 761,81	2 780	0	0	↑
2	Powierzchnia gruntów przekwalifikowanych z rolnych na leśne	ha/rok	0	b.d.	0	0	—

³ Dane pochodzą z PUL 2002 dla Lasów Miejskich. Ze względu na różnice w prezentowanych wskaźnikach ich porównanie jest niemożliwe. Bśw- bór świeży, Bw- bór wilgotny, BMśw- bór mieszany świeży, BMw- bór mieszany wilgotny, LMśw- las mieszany świeży, LMw- las mieszany wilgotny, LMB- las mieszany bagienny, Lśw- las świeży, Lw- las wilgotny, OI- ols, OIJ- ols jesionowy, Lł- las łęgowy.

3	Powierzchnia gruntów miejskich w ha zalesiona w ciągu roku	ha/rok	0	0	0	0	—
Legenda: b.d. – brak danych Trend zmian: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna, * brak porównania							

2.3.3. Utrzymanie i rozwój terenów zieleni miejskiej

Tabela 9. Ocena realizacji celów i kierunków działań w zakresie utrzymania i rozwoju terenów zieleni miejskiej wraz ze wskaźnikami realizacji celu (źródło: GUS, ZUK, WGKIOŚ, UM WZ)

Cel wg POŚ 2013-2016							
Lp	Wyszczególnienie					Realizacja 2013-2014	Realizacja 2015-2016
1	Rozwijanie i właściwe użytkowanie systemu zieleni miejskiej					w trakcie	w trakcie
Kierunki działań wg POŚ 2013-2016							
Lp	Wyszczególnienie					Realizacja 2013-2014	Realizacja 2015-2016
1	Realizacja „Programu konserwacji i bieżącego utrzymania istniejących terenów zieleni”					nie	tak
2	Realizacja „Programu rozwoju terenów zieleni”					nie	tak
Wskaźniki presji na środowisko							
Lp	Wskaźniki	Jedn.	Stan na rok 2012	Stan na rok 2014	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian
1	Struktura zieleni (parki, cmentarze, zieleńce, zieleń uliczna)	%	Parki: 26,9 Cmentarze: 36,5 Zieleńce: 10,4 Zieleń uliczna: 26,2	Parki: 26,08 Cmentarze: 32,94 Zieleńce: 7,53 Zieleń uliczna: 33,45	Parki: 21,09 Cmentarze: 37,43 Zieleńce: 19,16 Zieleń uliczna: 22,3	Parki: 21,09 Cmentarze: 37,43 Zieleńce: 19,16 Zieleń uliczna: 22,3	*
Wskaźniki stanu środowiska							
Lp	Wskaźniki	Jedn.	Stan na rok 2012	Stan na rok 2014	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian
1	Udział terenów zieleni w powierzchni miasta (udział parków, zieleńców, zieleni ulicznej, cmentarzy i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem) ⁴	%	3,15	2,83	2,75	2,98	↓
2	Wielkość terenów zieleni przypadająca na jednego mieszkańca (parki, zieleńce, zieleń uliczna, cmentarze i tereny zieleni osiedlowej) ⁴	m ²	23,39	21,04	20,43	22,14	↓
3	Wzrost jakości terenów zieleni w postrzeganiu społecznym (na podstawie badań) ⁴	%	Do wdrożenia	Do wdrożenia	b.d.	b.d.	*
Wskaźniki reakcji działań zapobiegawczych							
Lp	Wskaźniki	Jedn.	Stan na rok 2012	Stan na rok 2014	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian

⁴ Dla lat 2015 i 2016

1	Wzrost wartości wskaźnika: powierzchnia zieleni miejskiej do powierzchni miasta	%	0 ¹	-11	- 13	-5	↑
2	Wzrost wielkości nasadzeń na terenach zieleni w stosunku do stanu obecnego	%	0	Drzewa > 9,93 Krzewy <57,07	Drzewa > 23,25 Krzewy > 52,5	Drzewa > 39,77 Krzewy > 67,75	↑
3	Wartość środków wydatkowanych na bieżące utrzymanie i konserwację terenów zieleni, w tym na zmianę funkcji i stworzenie parku publicznego	tys./rok	6 437	8 122,59	4 803,512	6 082,576	↓
4	Wartość środków przeznaczonych na rozwój terenów zieleni	tys./rok	3 567	2 817,03	2 341,155	774,231	↓
Legenda: b.d. – brak danych Trend zmian: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna, * brak porównania ⁽¹⁾ wartość odniesienia							

2.3.4. Ochrona powierzchni ziemi

Tabela 10. Ocena realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony powierzchni ziemi wraz ze wskaźnikami realizacji celu (źródło: RDOŚ, UM Szczecin)

Cel wg POŚ 2013-2016							
Lp	Wyszczególnienie				Realizacja 2013-2014	Realizacja 2015-2016	
1	Ochrona ziemi przed negatywnym oddziaływaniem oraz rekultywacja terenów zdegradowanych				w trakcie	w trakcie	
Kierunki działań wg POŚ 2013-2016							
Lp	Wyszczególnienie				Realizacja 2013-2014	Realizacja 2015-2016	
1	Rewitalizacja terenów zdegradowanych - przemysłowych				częściowo	częściowo	
2	Przestrzeganie zasad ochrony powierzchni ziemi i ukształtowania terenu w działalności gospodarczej w tym ochrona warstwy próchnicznej gleb				częściowo	tak	
3	Prowadzenie okresowych badań jakości gleby i ziemi, zgodnie z wymaganiami ustawowymi				nie	nie	
4	Prowadzenie obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także prowadzenie rejestru zawierającego informacje o tych terenach				częściowo	tak	
5	Rekultywacja terenów, uznanych za zdegradowane zgodnie z rejestrem wojewódzkim (zlokalizowanych w obszarze miasta Szczecin)				częściowo	częściowo	
Wskaźniki stanu środowiska							
Lp	Wskaźniki	Jedn.	Stan na rok (2006)	Stan na rok 2009	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian

1	Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji	ha	b.d.	b.d.	b.d. ⁵	b.d. ⁵	*
Wskaźniki reakcji działań zapobiegawczych							
Lp	Wskaźniki	Jedn.	Stan na rok (2006)	Stan na rok 2009	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian
1	Powierzchnia zrekultywowanych terenów uznanych za zdegradowane zgodnie z rejestrem wojewódzkim (dot. obszaru Szczecina)	ha/rok	b.d.	b.d.	b.d. ⁵	b.d. ⁵	*
Legenda: b.d. – brak danych Trend zmian: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna, * brak porównania							

2.3.5. Ochrona zasobów kopalin

Tabela 11. Ocena realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony zasobów kopalin wraz ze wskaźnikami realizacji celu (źródło: UM Szczecin)

Cel wg POŚ 2013-2016							
Lp	Wyszczególnienie	Realizacja 2013-2014	Realizacja 2015-2016				
1	Zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi	w trakcie	w trakcie				
Kierunki działań wg POŚ 2013-2016							
Lp	Wyszczególnienie	Realizacja 2013-2014	Realizacja 2015-2016				
1	Wybilansowanie zaniechanych z eksploatacji złóż kopalin (zgodnie z przepisami prawa geologicznego i górniczego).	nie	nie				
2	Rekultywacja i zagospodarowanie terenów poeksploatacyjnych w kierunku rekreacyjnym albo jako obszary zieleni, wyłączone z zabudowy, służące zapewnieniu retencji powierzchniowej wód i kształtowaniu klimatu.	nie	nie				
Wskaźniki reakcji działań zapobiegawczych							
Lp	Wskaźniki	Jedn.	Stan na rok 2012	Stan na rok 2014	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian
1	Powierzchnia zrekultywowanych terenów poeksploatacyjnych	ha/rok	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	*
Legenda: b.d. – brak danych Trend zmian: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna, * brak porównania							

2.4. CELE I ZADANIA O CHARAKTERZE SYSTEMOWYM

⁵ Pojęcie terenów zdegradowanych i zdewastowanych pochodzi z ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych [Dz. U. 1995 nr 16 poz. 78]. RDOŚ w Szczecinie prowadzi rejestr terenów, które zostały skażone różnego rodzaju substancjami np. podczas wycieku na stacji benzynowej. Nie są to jednak tereny zdegradowane i zdewastowane w myśl ww. ustawy w związku z czym nie można użyć tego wskaźnika.

Część Programu dotycząca celów i zadań o charakterze systemowym obejmuje następujące obszary działań:

- edukacja ekologiczna;
- aspekty ekologiczne w politykach sektorowych;
- aspekty ekologiczne w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- zarządzanie środowiskowe;
- aktywizacja rynku do działań na rzecz ochrony środowiska;
- współpraca w zakresie ochrony środowiska.

W tabelach poniżej przedstawiono syntetyczną ocenę realizacji celów i kierunków działań wraz ze wskaźnikami realizacji celu w podziale na poszczególne omawiane komponenty.

2.4.1. Edukacja ekologiczna

Tabela 12. Ocena realizacji celów i kierunków działań w zakresie edukacji ekologicznej wraz ze wskaźnikami realizacji celu (źródło: WGKiOŚ)

Cel wg POŚ 2013-2016							
Lp	Wyszczególnienie	Realizacja 2013-2014			Realizacja 2015-2016		
1	Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców miasta oraz wzmocnienie systemu zarządzania ochroną środowiska	w trakcie			w trakcie		
Kierunki działań wg POŚ 2013-2016							
Lp	Wyszczególnienie	Realizacja 2013-2014			Realizacja 2015-2016		
1	Wspólne organizowanie i prowadzenie programów informowania o zakresie specjalizacji i warunkach korzystania z oferty poszczególnych ośrodków edukacji ekologicznej.	częściowo			częściowo		
2	Wymiany informacji i doświadczeń oraz dystrybucji publikacji z zakresu edukacji przyrodniczej i ekologicznej	tak			tak		
3	Zwiększenie stopnia wykorzystania środków publicznych na cele związane z edukacją ekologiczną, poprzez prowadzenie spotkań i szkoleń dotyczących możliwości pozyskiwania funduszy na działania z edukacji ekologicznej, zarówno inwestycyjne jak i tzw. miękkie	częściowo			częściowo		
4	Zaangażowanie mediów lokalnych w promocję działań z zakresu edukacji ekologicznej	tak			tak		
5	Rozszerzenie zakresu szkoleń dla pracowników administracji publicznej w zakresie edukacji ekologicznej, podejmowania decyzji dotyczących realizacji inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska, współpracy z organizacjami pozarządowymi i lokalnymi samorządami itp.	częściowo			częściowo		
6	Organizowanie akcji promocyjnych i konkursów w zakresie efektywności energetycznej, oszczędzania wody, ochrony przed hałasem oraz zrównoważonego transportu	częściowo			częściowo		
7	Upowszechnianie w społeczeństwie wiedzy o ochronie lasu	tak			tak		
8	Kształtowanie proekologicznych wzorców konsumpcji w gospodarstwie domowym prowadzących do zmniejszenia ilości odpadów i ich segregacji	tak			tak		
9	Prowadzenie edukacji w okresie letnim na obszarach o szczególnym obciążeniu turystycznym	tak			tak		
10	Działania na rzecz wzrostu świadomości ekologicznej społeczności lokalnych, w zakresie zrozumienia celów ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, stałe podejmowanie działań informacyjnych, promocyjnych, edukacyjnych w formie audycji i publikacji, kursów, szkoleń, wystaw, konkursów, imprez masowych itp.	tak			tak		
11	Upowszechnianie w społeczeństwie wiedzy o ochronie przyrody, jak też roli zadrzewień	tak			tak		
Lp	Wskaźnik	Jedn.	Stan na rok 2012	Stan na rok 2014	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian

1	Liczba zrealizowanych projektów z zakresu edukacji dla zrównoważonego rozwoju	szt./rok	11	13	14	17	↑
2	Nakłady na edukację dla zrównoważonego rozwoju	tys. zł/rok	415	b.d.	b.d.	b.d.	*

Legenda:
b.d. – brak danych
Trend zmian: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna, * brak porównania

2.4.2. Aspekty ekologiczne w politykach sektorowych

Tabela 13. Ocena realizacji celów i kierunków działań w zakresie aspektów ekologicznych w politykach sektorowych wraz ze wskaźnikami realizacji celu

Cel wg POŚ 2013-2016							
Lp	Wyszczególnienie					Realizacja 2013-2014	Realizacja 2015- 2016
1	Respektowanie zasady zrównoważonego rozwoju w politykach sektorowych dla miasta Szczecin					w trakcie	tak
Kierunki działań wg POŚ 2013-2016							
Lp	Wyszczególnienie					Realizacja 2013-2014	Realizacja 2015- 2016
1	Respektowanie zasady zrównoważonego rozwoju we wszystkich strategiach i politykach sektorowych, także na etapie wdrażania					tak	tak
2	Udział przedstawicieli Wydziału Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Szczecin w opracowaniu i wdrażaniu polityk sektorowych miasta i regionu					tak	tak
Lp	Wskaźniki	Jedn.	Stan na rok 2011	Stan na rok 2014	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian
1	Ocena jakościowa ujmowania zagadnień ochrony środowiska w strategiach i politykach sektorowych	skala od 0 do 3*	2	2	2	2	—

Legenda:
b.d. – brak danych
Trend zmian: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna, * brak porównania
Ocena jakościowa ujmowania zagadnień ochrony środowiska w strategiach i politykach sektorowych
0 – brak zagadnień ochrony środowiska
1 – zagadnienia ochrony środowiska jedynie zasygnalizowane
2 – zagadnienia ochrony środowiska ujęte w stopniu wystarczającym
3 – zagadnienia ochrony środowiska ujęte w stopniu bardzo dobrym

2.4.3. Aspekty ekologiczne w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Tabela 14. Ocena realizacji celów i kierunków działań w zakresie aspektów ekologicznych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wraz ze wskaźnikami realizacji celu (źródło: Biuro Planowania Przestrzennego Miasta Urzędu Miasta Szczecin)

Cel wg POŚ 2013-2016			
Lp	Wyszczególnienie	Realizacja 2013-2014	Realizacja 2014- 2015
1	Budowanie struktur funkcjonalno-przestrzennych miasta, sprzyjających równoważeniu wykorzystania walorów przestrzeni z rozwojem gospodarczym, wzrostem jakości życia i trwałym zachowaniem wartości środowiska	w trakcie	w trakcie

Kierunki działań wg POŚ 2013-2016							
Lp	Wyszczególnienie				Realizacja 2013-2014	Realizacja 2014- 2015	
1	Integracja polityki przestrzennej z innymi politykami – z polityką rozwoju				tak	tak	
2	Pokrycie prawem miejscowym całej powierzchni Szczecina				częściowo	częściowo	
Lp	Wskaźniki	Jedn.	Stan na rok 2012	Stan na rok 2014	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian
1	Ilość obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na obszarze miasta	szt.	190	211	219	238	↑
2	Ilość aktualnie sporządzonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	szt.	103	120	221	242	↑
Legenda: b.d. – brak danych Trend zmian: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna, * brak porównania							

2.4.4. Zarządzanie środowiskowe

Tabela 15. Ocena realizacji celów i kierunków działań w zakresie zarządzania środowiskowego wraz ze wskaźnikami realizacji celu (źródło: Rejestr EMAS)

Cel wg POŚ 2013-2016							
Lp	Wyszczególnienie				Realizacja 2013-2014	Realizacja 2015-2016	
1	Rozwój systemów zarządzania środowiskowego w przedsiębiorstwach i innych instytucjach na terenie miasta Szczecin				w trakcie	w trakcie	
Kierunki działań wg POŚ 2013-2016							
Lp	Wyszczególnienie				Realizacja 2013-2014	Realizacja 2015-2016	
1	Promowanie systemów zarządzania środowiskowego (SZŚ)				częściowo	częściowo	
Lp	Wskaźniki	Jedn.	Stan na rok 2012	Stan na rok 2014	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian
1	Liczba organizacji posiadających rejestrację w systemie EMAS	szt.	1	3	2	4	↑
Legenda: b.d. – brak danych Trend zmian: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna, * brak porównania							

2.4.5. Aktywizacja rynku do działań na rzecz ochrony środowiska

Tabela 16. Ocena realizacji celów i kierunków działań w zakresie aktywizacji rynku do działań na rzecz ochrony środowiska wraz ze wskaźnikami realizacji celu (źródło: GUS, WGKIOŚ)

Cel wg POŚ 2013-2016			
Lp	Wyszczególnienie		
		Realizacja 2013-2014	Realizacja 2015-2016

1	Rozwój „zielonych miejsc pracy”				w trakcie	w trakcie	
Kierunki działań wg POŚ 2013-2016							
Lp	Wyszczególnienie				Realizacja 2013-2014	Realizacja 2015-2016	
1	Wspieranie powstawania tzw. zielonych miejsc pracy, w tym przygotowanie miejskiego programu tworzenia zielonych miejsc pracy				nie	nie	
2	Promocja firm lokalnych, działających w sferze usług i produkcji urządzeń ochrony środowiska				częściowo	częściowo	
3	Doskonalenie przepływu informacji pomiędzy Urzędem Miasta a sferą biznesu				tak	tak	
4	Wspieranie powstawania i rozwoju sieci placówek detalicznego obrotu produktami pochodzącymi z certyfikowanych gospodarstw i przetwórci ekologicznych				nie	nie	
5	Wspieranie projektów w zakresie podniesienia poziomu ekoinnowacyjności przedsiębiorstw, szczególnie w zakresie wykorzystania wyników badań naukowych prowadzonych w uczelniach				częściowo	tak	
Lp	Wskaźnik	Jedn.	Stan na rok 2012	Stan na rok 2014	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian
1	Udział osób zatrudnionych w ekologicznych dziedzinach gospodarki (gospodarka komunalna, ochrona środowiska) w ogólnej liczbie zatrudnionych	%	2,5	b.d.	b.d.	b.d.	*
2	Liczba kampanii promocyjnych dotyczących promowania zielonych miejsc pracy, etykiet ekologicznych i zrównoważonej konsumpcji wśród mieszkańców miasta	szt./rok	10	b.d.	b.d.	b.d.	*
Legenda: b.d. – brak danych Trend zmian: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna, * brak porównania							

2.4.6. Współpraca w zakresie ochrony środowiska

Tabela 17. Ocena realizacji celów i kierunków działań w zakresie współpracy w sferze ochrony środowiska wraz ze wskaźnikami realizacji celu (źródło: WGKiOŚ)

Cel wg POŚ 2013-2016			
Lp	Wyszczególnienie	Realizacja 2013-2014	Realizacja 2015-2016
1	Dalszy rozwój współpracy regionalnej i międzynarodowej w dziedzinie ochrony środowiska	w trakcie	w trakcie
Kierunki działań wg POŚ 2013-2016			
Lp	Wyszczególnienie	Realizacja 2013-2014	Realizacja 2015-2016
1	Kontynuacja współpracy międzynarodowej w celu ochrony basenu Morza Bałtyckiego	częściowo	częściowo
2	Kontynuacja współpracy w ramach Samorządowego Stowarzyszenia Współpracy Regionalnej uwzględniającej zasadę zrównoważonego rozwoju (obecna nazwa Stowarzyszenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego)	tak	tak
3	Aktywizacja współpracy regionalnej w zakresie ochrony środowiska	częściowo	częściowo

Lp	Wskaźnik	Jedn.	Stan na rok 2012	Stan na rok 2014	Stan na rok 2015	Stan na rok 2016	Trend zmian
1	Ilość działań inicjatyw podejmowana w ramach współpracy w dziedzinie ochrony środowiska	szt./rok	10	13	b.d.	b.d.	*
Legenda: b.d. – brak danych Trend zmian: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna, * brak porównania							

3. WYKONANIE PLANU OPERACYJNEGO W LATACH 2015 – 2016

W tabelach poniżej przedstawiono stan realizacji oraz poniesione nakłady finansowe dla przedsięwzięć zawartych w planie operacyjnym na lata 2015 – 2016 „Programu ochrony środowiska miasta Szczecin na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020”. Uwzględniono tu także zadania przewidziane do realizacji w latach 2017-2020, mając na uwadze perspektywę Programu oraz możliwość wcześniejszej częściowej realizacji niektórych zadań. Adekwatnie do poprzedniego raportu za pierwszy okres obowiązywania POŚ, w tabeli zaktualizowano nazwy przedsięwzięć podając nowe opisy poniżej nazwy pierwotnej.

Tabela 18. Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2015-2016 w dziedzinie ochrony zasobów wodnych i stosunków wodnych

Lp.	Opis przedsięwzięcia Ochrona Zasobów Wodnych i stosunki wodne	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Nakłady finansowe				Potencjalne źródła finansowania
				2013-2014	2015-2016	Razem 2013-2016	Plan 2017-2020	
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne								
1	Organizacja i przeprowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych wraz z konsultacjami społecznymi projektu aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza na obszarze działania RZGW w Szczecinie	RZGW Szczecin	W I etapie w latach 2013-2014 opracowano i wykonano materiały informacyjno-edukacyjne (broszury) oraz promocyjne (kalendarze „Planuj z nami”). W 2015 r. zrealizowano II etap, kontynuując podjęte działania.	2014 – 82,41 tys. zł	2015 – 100 tys. zł	182,41 tys. zł	-	NFOŚiGW
2	Badania wód realizowane w oparciu o wieloletnie programy monitoringu środowiska	WIOŚ	Zadanie ciągle, realizowane na bieżąco. W 2015 r. monitoring wód powierzchniowych realizowano zgodnie z „Programem Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2013-2015”. W roku 2015 WIOŚ wykonał badania i ocenę stanu 3 JCWP rzecznych.	Koszty w ramach monitoringu				Budżet państwa, NFOŚiGW
3	Przywrócenie właściwych standardów sanitarnych wodom wykorzystywanym jako kąpieliska	UM Szczecin, ZUK	W 2014 r. wykonano aktualizację opracowań pn. „profile wody” dla kąpielisk miejskich: Dąbie, Dziewoklicz, Głębokie. Ponadto w ramach kontroli wewnętrznej ZUK wykonał ocenę jakości wody na ww. kąpieliskach. Od 2008 r. na jeziorze Głębokie pracuje aerator, wykorzystywany w procesie rekultywacji. W 2016 wykonano kolejną aktualizację opracowań pn. „profile wody” dla kąpielisk miejskich: Dąbie, Dziewoklicz, Głębokie (koszt 4,5 tys. zł), a także przeprowadzono nasadzenia kompensacyjne i wymieniono piasek plażowy (181 tys. zł).	Koszty w ramach eksploatacji kąpielisk 2014 – 4,5 tys. zł	Koszty w ramach eksploatacji kąpielisk 2016 – 185,5 tys. zł	190 tys. zł	2 903 tys. zł (projekty mające na celu rozwój rekreacji)	Środki własne
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne razem				86,91 tys. zł	285,5 tys. zł	372,41 tys. zł	2 903 tys. zł	-
Przedsięwzięcia inwestycyjne: Gospodarka wodno-ściekowa								
1	Przebudowa budynków PW Warcisława wraz z zagospodarowaniem terenu	ZWiK Sp. z o.o.	Realizacja zadania zaplanowana jest na lata 2016-2020.	-	-	-	50 tys. zł	Środki własne ZWIK

Lp.	Opis przedsięwzięcia Ochrona Zasobów Wodnych i stosunki wodne	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Nakłady finansowe				Potencjalne źródła finansowania
				2013-2014	2015-2016	Razem 2013-2016	Plan 2017-2020	
2	Modernizacja ZPW Miedwie	ZWiK Sp. z o.o.	Zadanie w trakcie realizacji, inwestycja wieloetapowa. W 2014 r. zakończono I etap przebudowy galerii rurociągów filtrów pospiesznych, wizualizację procesu produkcji w dyspozytorni i oprogramowania panelu operatorskiego rozdzielni 15 kV.	2013 r. – 202 tys. zł 2014 r. – 3 588 tys. zł	2015 – 540 tys. zł	4 330 tys. zł	-	Środki własne ZWiK
3	Przebudowa dwóch linii energetycznych zasilających SUW P1 - ZPW Miedwie	ZWiK Sp. z o.o.	Realizacja zadania zaplanowana jest na lata 2016-2020. Wg planu inwestycji projekt przebudowy zostanie przygotowany w 2017 r.	-	-	-	2017 – 50 tys. zł (projekt)	Środki własne ZWiK
4	Inwestycje realizowane przez Inwestorów zewnętrznych, polegające na budowie sieci wodociągowych, w których kosztach partycypuje ZWiK	ZWiK Sp. z o.o.	Zadanie w trakcie realizacji.	2013 r. – 206 tys. zł 2014 r. – 130 tys. zł	2015 – 400 tys. zł	736 tys. zł	-	Środki własne ZWiK
5	Modernizacja ZPW Pomorzany	ZWiK Sp. z o.o.	Inwestycja wieloetapowa, w trakcie realizacji. W 2013 r. wykonano montaż agregatu prądowórczego na potrzeby ZPW Pomorzany. Zakończono przebudowę budynku Wydziału Produkcji Wody i AKPiA oraz przebudowę budynków filtrów i koagulacji. W 2015 r. wykonano projekt montażu turbiny – generatora w komorze zasuw, który planowany jest na rok 2017. W 2017 r. planowana jest także rozbudowa systemu dozoru SWiN i CCTV oraz modernizacja układu napięcia gwarantowanego 220VDC.	2013 r. – 1 068 tys. zł 2014 r. – 30 tys. zł	2015 – 91 tys. zł	1 189 tys. zł	2017 – 1 395 tys. zł	Środki własne ZWiK
6	Przebudowa sieci wodociągowej w ul. Batalionów Chłopskich, Budziszrzyńska, Bulwar Gdański, Ciasna, Firlika, Górnioślaska, Jana z Kolna, Mączna, Miodowa, Nocznickiego, Powstańców Wielkopolskich, Rymarska, Warmińska, Węgierska, Widok, Zakręt, Żaglowa (Przebudowa sieci wodociągowej w ul. Batalionów Chłopskich, Ciasna, Jana z Kolna, Paula Robiena, Widuchowska, Zakręt i inne)	ZWiK Sp. z o.o.	Zadanie w trakcie realizacji. W 2013 r. zakończono sieć wodociągową w ul. Jana z Kolna. W 2014 r. ukończona została sieć wodociągowa w ul. Ciasnej, Zakręt, Widuchowska. W roku 2015 i 2016 przebudowano sieć wodociągową w ul. Batalionów Chłopskich, a na rok 2017 planowana jest przebudowa sieci na ul. Miodowej.	2013 r. – 282 tys. zł 2014 r. – 230 tys. zł	2015 – 144,1 tys. zł 2016 – 16 tys. zł	672,1 tys. zł	2017 – 30 tys. zł (przebudow a sieci w ul. Miodowej)	Środki własne ZWiK

Lp.	Opis przedsięwzięcia Ochrona Zasobów Wodnych i stosunki wodne	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Nakłady finansowe				Potencjalne źródła finansowania
				2013-2014	2015-2016	Razem 2013-2016	Plan 2017-2020	
7	Zaopatrzenie gmin ościennych w wodę	ZWiK Sp. z o.o.	Zadanie w trakcie realizacji. Budowa przewodu wodociągowego w Kołbaczu do m. Stare Czarnowo.	2013 r. – 38 tys. zł 2014 r. – 808 tys. zł	2015 – 123 tys. zł	969 tys. zł	-	Środki własne ZWiK
8	Budowa sieci wodociągowej w ul. Nocznickiego, Firlika	ZWiK Sp. z o.o.	Zadanie zakończone w 2015 r.	2014 r. – 312 tys. zł	2015 – 780,9 tys. zł	1 092,9 tys. zł	-	Środki własne ZWiK
9	Budowa sieci wodociągowej we współpracy z gminą miasto Szczecin: ul. Jemiołowa, Ogródkowa, Podmokła, Rodzinna, Sarnia, Domowa	ZWiK Sp. z o.o.	Zadanie w trakcie realizacji. W 2013 r. wykonano odcinki wodociągu w ul. Podmokłej na skrzyżowaniu z ul. Ogródkową, Domową, Rodzinną i sięgaczem nr 1. W 2014 r. wykonano sieć wodociągową i sanitarną na ul. Podmokłej Sarniej, Piłskiej i regulację cieku Bystry Rów.	2013 r. – 23,4 tys. zł 2014 r. – 687,79 tys. zł	2015 – 400 tys. zł	1 111,19 tys. zł	-	Środki własne ZWiK
10	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w dzielnicy Żelechowa: ul. Axentowicza, Bociania, Cienista, Działkowa, Gagarina, Gęsia, Gołębia, Hoża, Kormoranów, Krańcowa, Liściasta, Omieczyńskiego, Piańska, Piaskowa, Róży Polnej, Siewna, Sokoła, Szczepowa, Szczerkowa, Thugutta, Ułańska, Warnawska, Wołodajowskiego, Wycieczkowa, Wylotowa, Zagłoby, Zbyszka z Bogdańca, Zięby, Żabia, Żurawia	ZWiK Sp. z o.o.	Zadanie w trakcie realizacji. W roku 2016 rozpoczęto budowę kanalizacji sanitarnej na ul. Piaskowej i Kormoranów, której zakończenie planowane jest na 2017 r.	2013 r. – 3 400 tys. zł 2014 r. – 440 tys. zł	-	3 840 tys. zł	2017 – 2 100,9 tys. zł (budowa kanalizacji sanitarnej na ul. Piaskowej i Kormoranów)	Środki własne ZWiK
11	Inwestycje realizowane przez Inwestorów zewnętrznych, polegające na budowie kanalizacji sanitarnej, w których kosztach partycypuje ZWiK	ZWiK Sp. z o.o.	Zadanie w trakcie realizacji.	2013 r. – 348 tys. zł 2014 r. – 1 067 tys. zł	2015 – 400 tys. zł	1 815 tys. zł	-	Środki własne ZWiK
12	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej we współpracy z gminą miasto Szczecin: ul. Domowa, Jemiołowa, Ogródkowa, Podmokła, Rodzinna, Sarnia, oraz rurociąg tłoczny Zwierzyniecka -Wielgowo	ZWiK Sp. z o.o. UM szczecin	Zadanie w trakcie realizacji. W 2013 r. wykonano sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Podmokłej na odcinku od ul. Jemiołowej do wysokości posesji przy ul. Podmokłej 10. W 2014 r. zakończono budowę rurociągu tłoczego Zwierzyniecka -Kijewo.	2013 r. – 305,5 tys. zł 2014 r. – 148 tys. zł	2015 – 800 tys. zł	1 253,5 tys. zł	-	Środki własne ZWiK

Lp.	Opis przedsięwzięcia Ochrona Zasobów Wodnych i stosunki wodne	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Nakłady finansowe				Potencjalne źródła finansowania
				2013-2014	2015-2016	Razem 2013-2016	Plan 2017-2020	
13	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Nocznickiego, Firlika	ZWiK Sp. z o.o.	Zadanie zakończone w 2015 r.	2013 r. – 17 tys. zł 2014 r. – 2 294 tys. zł	2015 – 1 058 tys. zł	3 369 tys. zł	-	Środki własne ZWiK
14	Budowa kanalizacji sanitarnej Szczecin Lewobrzeże: Kolumba, Nowa, Panieńska, Św. Ducha, Zamknięta (Budowa kanalizacji sanitarnej Szczecin Lewobrzeże: Kolumba, Nowa, Panieńska, Św. Ducha, Zamknięta, Łowiecka, Morska, Policka, Bajeczna, Narciarska, Górska, Gołęcińska, Ziemowita, Paproci, Świętojańska, Pokoju, Strzałowska, Marzanny, Ceglówka i inne)	ZWiK Sp. z o.o.	Zadanie zrealizowane w 2015 r.	2013 r. – 451 tys. zł 2014 r. – 3 278 tys. zł	2015 – 71,8 tys. zł	3 800,8 tys. zł	-	Środki własne ZWiK
15	Modernizacja kanalizacji sanitarnej i deszczowej	FOSFAN S.A.	Zadanie zakończone w 2015 r.	2014 r. – 1700,4 tys. zł	2015 – 414 tys. zł	2 114,4 tys. zł	-	Środki własne
16	Przebudowa oczyszczalni ścieków i infrastruktury komunalnej na terenie Szpitala Zdunowo	Szpital Szczecin-Zdunowo	Odstąpiono od realizacji zadania w przedstawionej formie. Zaplanowano modernizację gospodarki wodno- ściekowej od 2016 r.	-	-	-	-	Środki własne
17	1) Modernizacja zakładowej sieci obwodowej fi 160 zasilającą obiekty przy ul. Mącznej wraz z wymianą urządzeń towarzyszących 2) Uporządkowanie oraz modernizacja gospodarki ściekowej wraz z podczyszczalnią ścieków (separatory ropopochodnych, osadniki, tłuszczowniki) na terenie przy ul. Mącznej	SPS ZOZ Szczecin-Zdroje	Zadania nie są realizowane z uwagi na brak środków własnych oraz możliwości pozyskania ich z innych źródeł.	-	-	-	-	Środki własne, środki zewnętrzne

Lp.	Opis przedsięwzięcia Ochrona Zasobów Wodnych i stosunki wodne	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Nakłady finansowe				Potencjalne źródła finansowania
				2013-2014	2015-2016	Razem 2013-2016	Plan 2017-2020	
18	Dostosowanie sieci kanalizacji deszczowej w portach w Szczecinie i Świnoujściu do obowiązujących przepisów prawnych (dotyczy 13 wylotów w portach Szczecin i Świnoujście - zakup oraz montaż urządzeń oczyszczających ścieki - separatory, osadniki piasku, kłapy zwrotne, oraz studzienki)	Zarząd Morskich Portów Szczecin i Świnoujście S.A.	Zadanie realizowane w ramach projektu pn. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej w portach w Szczecinie i w Świnoujściu. W 2014 r. opracowano koncepcję ww. projektu.	2014 r. – 549 tys. zł	-	549 tys. zł	1 070 tys. zł	Środki własne, POIiŚ
19	Uporządkowanie gospodarki ściekowej na nb. Warsztatowym - przebudowa i budowa kanalizacji sanitarnej, przepompowni ścieków sanitarnych wraz z zasilaniem, oświetleniem, ogrodzeniem oraz studnią do poboru próbek ścieków, przebudowa i budowa kanalizacji deszczowej wraz z układem podczyszczania ścieków deszczowych: osadnik, separator oraz studni do poboru próbek ścieków deszczowych.	Zarząd Morskich Portów Szczecin i Świnoujście S.A.	Zadanie w trakcie realizacji. Zadanie realizowane w ramach ww. projektu pn. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej w portach w Szczecinie i w Świnoujściu.	Koszty przedstawione powyżej w pkt. 18				Środki własne, POIiŚ
20	Przełączenie ścieków sanitarnych z Płw. Katowickiego do oczyszczalni "Międzyodrze". Budowa kanalizacji ciśnieniowo-grawitacyjnej, przepompowni ścieków, kabli sygnalizacyjnych i energetycznych oraz światłowodu.	Zarząd Morskich Portów Szczecin i Świnoujście S.A.	Zadanie w trakcie realizacji.	-	-	-	4 000 tys. zł	Środki własne, środki zewnętrzne
Gospodarka wodno-ściekowa razem				21 603,09 tys. zł	5 524,3 tys. zł	27 127,39 tys. zł	8 695,9 tys. zł	-
Przedsięwzięcia inwestycyjne: Ochrona przed powodzią								
1	Regulacja cieku Bystry Rów i drogi dojazdowej	ZZMiUW	Zadanie w trakcie realizacji. Zadanie realizowane jest w ramach zadania pn. Budowa sieci wodociągowej we współpracy z gminą miasto Szczecin: ul. Jemiółowa, Ogródkowa, Podmokła, Rodzinna, Sarnia, Domowa.	Koszty realizacji zadania poniesione zostały w ramach zadania z pkt. 9 GWS			-	Budżet państwa
2	Budowa - wał - Wyspa Pucka	ZZMiUW	Zakończenie zadania planowane jest do 2017 r. ze środków budżetu państwa. Zadanie obejmuje modernizację 8,7 km wału Wyspa Pucka.	2013 r. – 4 474 tys. zł 2014 r. – 4 300 tys. zł	-	8 774 tys. zł	-	Program dla Odry 2006, WFOŚiGW, budżet państwa

Lp.	Opis przedsięwzięcia Ochrona Zasobów Wodnych i stosunki wodne	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Nakłady finansowe				Potencjalne źródła finansowania	
				2013-2014	2015-2016	Razem 2013-2016	Plan 2017-2020		
3	Zagospodarowanie i zabudowa rzeki Bukowej	ZZMiUW	Zadanie planowane jest do realizacji w latach 2018-2019. Środki pomocowe zostały zablokowane ze względu na negatywną ocenę Planów Gospodarowania Wodami na lata 2009-2015.	-	-	-	1 500 tys. zł	Środki własne, środki zewnętrzne	
4	Przebudowa nabrzeża Wyspy Puckiej	UM Szczecin	Realizację zadania przeniesiono na kolejne lata.	-	-	-	3 000 tys. zł	Środki własne	
5	Odbudowa rowów melioracyjnych na terenach przeznaczonych pod budowę	UM Szczecin	Realizacja zadania przeniesiona na kolejne lata. Nie zabezpieczono środków na ten cel w budżecie.	-	-	-	300 tys. zł	Środki własne	
6	Program gospodarki deszczowej	UM Szczecin	Zadanie ciągle, w trakcie realizacji. W ramach zadania wykonano m.in. koncepcje budowy kanalizacji deszczowej w ul. Smoczej, pl. Szarych Szeregów oraz inne projekty techniczne. Zrealizowano także projekt budowlany „przywrócenie funkcji retencyjnej zbiornika Rubinowy Staw” oraz przebudowę kanalizacji deszczowej w ul. Romera-Benesza.	2013 r. – 239 tys. zł 2014 r. – 274 tys. zł	-	513 tys. zł	-	Środki własne	
7	Remonty cieków wodnych	UM Szczecin	Realizację zadania przeniesiono na kolejne lata.	-	-	-	1 595 tys. zł	Środki własne	
8	Poprawa przepływu wód powodziowych w okresie zimowym z Jeziora Dąbie	RZGW	W 2013 r. podjęto działania w celu pozyskania funduszy na wykonanie dokumentacji, jednak nie przyznano wtedy środków na realizację zadania. W 2015 r. wykonano dokumentację przedprojektową.	-	2015 – 110,88 tys. zł	110,88 tys. zł	49 040 tys. zł	Budżet państwa, rezerwa celowa MAC „Przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych”, „Program dla Odry 2006”, NFOŚiGW	
9	Opracowanie planów zarządzania ryzykiem powodziowym na obszarach dorzeczy.	RZGW	W 2014 r. Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie przeprowadził postępowanie przetargowe obejmujące opracowanie Planów Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla obszaru dorzeczy oraz regionów wodnych w Polsce. Termin wydania rozporządzenia został zaplanowany na lipiec 2016 r.	Koszty poniesione przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie				-	Budżet państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki UE
Ochrona przed powodzią razem				9 287 tys. zł	110,88 tys. zł	9 397,88 tys. zł	55 435 tys. zł	-	

Lp.	Opis przedsięwzięcia Ochrona Zasobów Wodnych i stosunki wodne	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Nakłady finansowe				Potencjalne źródła finansowania
				2013-2014	2015-2016	Razem 2013-2016	Plan 2017-2020	
Przedsięwzięcia inwestycyjne razem				30 890,09 tys. zł	5 635,18 tys. zł	39 525,27 tys. zł	64 130,9 tys. zł	-
Ochrona zasobów wodnych i stosunki wodne razem				30 977 tys. zł	5 920,68 tys. zł	36 897,68 tys. zł	67 033,9 tys. zł	-

Tabela 19. Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2015-2016 w dziedzinie ochrony powietrza atmosferycznego

Lp.	Opis przedsięwzięcia Ochrona powietrza atmosferycznego	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Nakłady finansowe				Potencjalne źródła finansowania
				2013-2014	2015-2016	Razem 2013-2016	Plan 2017-2020	
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne								
1	Prowadzenie monitoringu jakości powietrza zgodnie z „Programem monitoringu środowiska w woj. zachodniopomorskim w latach 2013-2016; (3 stacje monitoringu powietrza w Szczecinie): ul. Andrzejewskiego, ul. Piłsudskiego, ul. Łączna	WIOŚ	W latach 2013-2014 prowadzono monitoring jakości powietrza poprzez: - automatyczne pomiary zanieczyszczeń na 3 stacjach (ul. Andrzejewskiego, ul. Piłsudskiego i ul. Łącznej); - manualne pomiary pyłu zawieszonego PM10, PM2,5, As, Cd, Ni, PB, BaP (na stacjach podanych jw.); - pomiary pasywne benzenu przy ul. Andrzejewskiego; - obliczenia rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu wykonane na podstawie inwentaryzacji emisji punktowej, powierzchniowej oraz liniowej w połączeniu z danymi meteorologicznymi. W 2015 r. kontynuowano pomiary automatyczne i pomiary manualne zanieczyszczeń powietrza w trzech lokalizacjach (ul. Andrzejewskiego, ul. Piłsudskiego, ul. Łączna).	Koszty w ramach monitoringu 1,1 tys. zł/rok (koszt realizacji zadania oszacowany zgodnie z zatwierdzonym Programem Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2013-2015. Podany koszt nie zawiera kosztów inwentaryzacji emisji oraz obliczeń modelowych wykonywanych na potrzeby ocen jakości powietrza – trudne do oszacowania dla Szczecina)				Budżet państwa, WFOŚiGW, Norweski Mechanizm Finansowy
2	Promowanie zakładów posiadających systemy zarządzania środowiskowego	UM Szczecin	Zadanie ciągłe, w trakcie realizacji.	Koszty w ramach działalności urzędu				Środki własne
3	Budowa systemu zarządzania ruchem w Szczecinie	UM Szczecin	W 2013 roku zintegrowano System zarządzania ruchem w mieście z Centralą Ruchu Zarządu Dróg i Transportu Miejskiego.	2013 r. – 68 tys. zł	-	68 tys. zł	-	Środki własne, środki zewnętrzne
4	Wdrożenie programów ograniczania niskiej emisji (PONE) - np. dotacje na wymianę źródeł ogrzewania	UM Szczecin	W 2014 r. wdrożono program pn. "Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii. Część 1 - Program pilotażowy - KAWKA - gmina miasto Szczecin". Ponadto gmina uzyskała dotację na realizację zadania pn. Zmniejszenie zanieczyszczeń powietrza w Szczecinie – Etap II – Program Kawka". W roku 2015 nie został wprowadzony program PONE. W 2015 i 2016 r. realizowany był program pilotażowy KAWKA.	2014 r. – 7 213 tys. zł	2016 – 19 001,63 tys. zł	26 214,63 tys. zł	2017 r. - 12 777,091 tys. zł 2018 - 2 366,039 tys. zł (Program KAWKA Etap II)	Środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW, fundusze europejskie

Lp.	Opis przedsięwzięcia Ochrona powietrza atmosferycznego	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Nakłady finansowe				Potencjalne źródła finansowania	
				2013-2014	2015-2016	Razem 2013-2016	Plan 2017-2020		
5	Zmiana systemu ogrzewania na bardziej efektywny ekologicznie i energetycznie, w tym wymiana ogrzewania węglowego na gazowe, olejowe lub inne bardziej ekologiczne	UM Szczecin, Przedsiębiorstwa, odbiorcy indywidualni	Zadanie realizowane w ramach Programu KAWKA.	Koszty poniesione w ramach powyższego zadania.				-	Środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW, fundusze europejskie
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne razem				7 281 tys. zł	19 001,63 tys. zł	26 282,63 tys. zł	15 143,13 tys. zł	-	
Przedsięwzięcia inwestycyjne									
Zaopatrzenie w ciepło, w tym emisja niska:									
1	Wymiana i modernizacja sieci ciepłowniczych oraz podłączanie budynków do sieci c.o.	SEC Sp. z o. o.	Zadanie ciągłe, realizowane na bieżąco. W 2013 r. wymieniono i zmodernizowano 5 928,8 mb sieci i przyłączy oraz 3 515 mb wymieniono izolacji. W 2014 r. wymieniono i zmodernizowano 5 757,4 mb sieci i przyłączy. W 2015 r. wymieniono i zmodernizowano 60,19 mb sieci i przyłączy.	2013 r. – 15 819 tys. zł 2014 r. – 10 986 tys. zł	2015 – 48 938 tys. zł	75 743 tys. zł	2 000 tys. zł	NFOŚiGW, kredyty i pożyczki, środki własne	
2	Modernizacja węzłów ciepłow.	SEC Sp. z o. o.	Zadanie ciągłe, realizowane na bieżąco. W 2013 r. zmodernizowano 42 węzły, a w roku 2014 zmodernizowano 39 węzłów. W 2015 r. zmodernizowano 43 węzły ciepłone.	2013 r. – 902 tys. zł 2014 r. – 880 tys. zł	-	1 782 tys. zł	2 000 tys. zł	Środki własne SEC	
3	Modernizacje źródeł ciepła	SEC Sp. z o. o.	Zadanie w trakcie realizacji. W ramach zadania zaplanowano modernizację Ciepłowni Rejonowej „Dąbska”, która obejmowała m.in. nowy system sterowania pracą ciepłowni, wymianę palnika gazowego w kotle gazowym K3, nowe suwnice bramowe.	2014 r. – 1 048 tys. zł	-	1 048 tys. zł	1 000 tys. zł	Środki własne SEC	
4	Niezbędne prace sieciowe wynikające z planów oraz zamierzeń inwestycyjnych w obszarze sieci przesyłowych, w tym kontynuowanie modernizacji istniejącej sieci dystrybucyjnej, rozbudowa sieci dystrybucyjnej dla potrzeb nowych odbiorców oraz OZE, inwestycje w zakresie linii 110 kV pod kątem nowych odbiorców i OZE	Enea Operator Sp. z o.o.	W latach 2013-2014: - przebudowano linię 110 kV Pomorska – Załom - przebudowano linię 110 kV Dabie – Pomorska - rozpoczęto prace związane z przebudową linii 110 kV Załom – Goleniów.	2013 r. – 4 694 tys. zł 2014 r. – 5 840 tys. zł	-	10 534 tys. zł	-	Środki własne, środki zewnętrzne	

Lp.	Opis przedsięwzięcia Ochrona powietrza atmosferycznego	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Nakłady finansowe				Potencjalne źródła finansowania
				2013-2014	2015-2016	Razem 2013-2016	Plan 2017-2020	
5	Przebudowa systemu wytwarzania, zarządzania i dystrybucji mediów energetycznych z wykorzystaniem OZE (Przebudowa lokalnego źródła ciepła i chłodu, rozdzielni elektrycznej. Wymiana 3 kotłów co, kominów i innych urządzeń techn. Instalacja 130 m ² kolektorów słonecznych – 150 kW. Instalacja pomp ciepła – 680 kW. Przebudowa sieci ciepłych co i cwu wraz z przebudową budynku kotłowni. Instalacja ogniw fotowoltaicznych – 200 kWp).	Zachodniopomorskie Centrum Onkologii w Szczecinie	Realizację zadania przeniesiono na kolejne lata. Zaplanowano przeprowadzenie postępowania w trybie przetargu nieograniczonego wraz z rozpoczęciem realizacji zadania w 2015 r.	-	-	-	10 307 tys. zł	WFOŚiGW, NFOŚiGW, fundusze norweskie
	5a- Przebudowa systemu wytwarzania, zarządzania i dystrybucji mediów energetycznych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii w Zachodniopomorskim Centrum Onkologii w Szczecinie			2013 – 360 tys. zł	2015 - 13 114 tys. zł	13 474 tys. zł	-	
	5b- Budowa elektrowni fotowoltaicznej wraz z przyłączami elektroenergetycznymi			-	-	-	-	
6	Wymiana źródeł ciepła , termomodernizacja itp.	SPS ZOZ Szczecin-Zdroje	W 2015 r. zakończono realizację części prac w zakresie termomodernizacji piwnic czterech budynków Szpitala przy ul. Mącznej oraz termomodernizację budynku hotelowego. 2015 -2016 - termomodernizacja obiektu Kaplica na terenie CC- audyt energetyczny; Instalacja rekuperacji spalin w krematorium na terenie CC.	-	2015 – 1 104 tys. zł 2015-2016 – 5 500 tys. zł	6 604 tys. zł	-	NFOŚiGW, WFOŚiGW, UM WZP
7	Termomodernizacja obiektów	SPSK 2 PUM w Szczecinie	Zadanie w trakcie realizacji.	2013 r. – 2 823,01 tys. zł 2014 r. – 8 104,7 tys. zł	2015 – 5 396,9 tys. zł	16 324,61 tys. zł	-	Środki własne, środki zewnętrzne
8	Termomodernizacja obiektów produkcyjnych	BETONSTAL SP. Z O.O	Zadanie zrealizowano w 2012 r. W latach 2017-2020 planuje się dalsze prace modernizacyjne związane m.in. z wymianą centralnego ogrzewania, wentylacji.	-	-	-	-	Środki własne

Lp.	Opis przedsięwzięcia Ochrona powietrza atmosferycznego	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Nakłady finansowe				Potencjalne źródła finansowania
				2013-2014	2015-2016	Razem 2013-2016	Plan 2017-2020	
9	Termomodernizacja obiektów Kliniki Psychiatrii	SPSK Nr 1 PUM	Etap I rozpoczęto w 2014 r., zakończenie zadania zaplanowano na rok 2016.	2014 – 130 tys. zł	2015 – 704 tys. zł	834 tys. zł	-	Środki własne, środki zewnętrzne
10	Termomodernizacja obiektów SPSK Nr 1 PUM	SPSK Nr 1 PUM	Realizację zadania przeniesiono na kolejne lata ze względu na brak środków finansowych. Planowane zakończenie do 2020 r.	-	-	-	-	Środki własne, środki zewnętrzne
11	Termomodernizacja obiektów KMP w Szczecinie budynek A	Komenda Wojewódzka Policji w Szczecinie	Zadanie zakończone w 2015 r.	2014 r. – 4 126 tys. zł	2015 – 208 890,48 tys. zł	213 016,48 tys. zł	-	NFOŚiGW środki własne
12	Termomodernizacja obiektów Komisariatu Policji Szczecin Nad Odrą	Komenda Wojewódzka Policji w Szczecinie	Zadanie zakończone w 2015 r.	2014 r. – 1 147 tys. zł	2015 – 494,9 tys. zł	1 641,9 tys. zł	-	NFOŚiGW, środki własne
13	Wsparcie modernizacji systemów ogrzewania indywidualnego	UM Szczecin	Zadanie realizowane w ramach programu pn. „Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii – program pilotażowy KAWKA”.	Koszty w ramach programu KAWKA			800 tys. zł	UM Szczecin, WFOŚiGW
Zaopatrzenie w ciepło razem				56 859,71 tys. zł	284 142,28 tys. zł	341 001,99 tys. zł	16 107 tys. zł	-
Emisja przemysłowa								
1	Modernizacja instalacji oczyszczania gazów odlotowych z komory ciągłej.	FOSFAN S.A.	Zadanie zrealizowano w latach 2014 -2015.	2014 r. – 79,5 tys. zł	-	79,5 tys. zł	-	Środki własne, Fund. ekol.
2	Zakup aparatury do badań jakości powietrza: samochód do obsługi stacji monitoringu powietrza (ok. 100 tys. zł), aparatura do oznaczania metali w pobranych próbkach powietrza metodą ICP-MS (ok. 1 mln zł), filtry kwarcowe do pobierania próbek do poborników pyłu PM10 i PM2,5, gazy wzorcowe 10 szt./rok, materiały eksploatacyjne do stacji monitoringu powietrza (ok. 120 tys. zł), przepływomierze (ok. 14 tys. zł), generator powietrza zerowego (ok. 60 tys. zł), chromatograf cieczowy do oznaczania WWA (ok. 1 mln zł)	WIOŚ Szczecin	W latach 2013-2014 Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach projektu Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego przekazał WIOŚ Szczecin m.in. filtry kwarcowe, przepływomierz, generator powietrza zerowego, gazy wzorcowe.	b.k.d.	-	-	1 311 tys. zł	Środki własne, Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego

Lp.	Opis przedsięwzięcia Ochrona powietrza atmosferycznego	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Nakłady finansowe				Potencjalne źródła finansowania
				2013-2014	2015-2016	Razem 2013-2016	Plan 2017-2020	
3	Wymiana istniejącego kat. dopalacza spalin styrenu - podjęto prace nad technologią zimnej plazmy. Zastosowanie przedmiotowej technologii umożliwi oczyszczanie gazów odlotowych z par styrenu emitowanych do powietrza z eksploatowanej linii produkcyjnej	BETONSTAL SP. Z O.O.	Zadanie planowane do realizacji w 2016 r.	-	-	-	-	Środki własne
Emisja przemysłowa razem				79,5 tys. zł	-	79,5 tys. zł	-	-
Emisja komunikacyjna								
1	Budowa Szczecińskiego Szybkiego Tramwaju	UM Szczecin	Zadanie zakończone w 2015 r.	2013 r. – 2 537 tys. zł 2014 r. – 2 144,9 tys. zł	2015 – 170 523 tys. zł	175 204,9 tys. zł	-	Środki UE, środki własne
2	Obwodnica Śródmieścia Szczecina	UM Szczecin	2015 r. - Etap VI - budowa zintegrowanego węzła komunikacyjnego Łękno wraz z infrastrukturą na przebiegu Trasy Średnicowej- prace projektowe (344 tys.); Etap VII - budowa ulicy od węzła Łękno do ul. 26 Kwietnia- prace projektowe (58 tys.) 2016 r. - Etap VI - budowa zintegrowanego węzła komunikacyjnego Łękno wraz z infrastrukturą na przebiegu Trasy Średnicowej: wydano decyzje o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej; Etap VII - budowa ulicy od węzła Łękno do ul. 26 kwietnia- prace nad opracowaniem studium techniczno- ekonomicznego wraz z uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia- procedura uzyskania decyzji środowiskowej.	2013 r. – 1 033 tys. zł 2014 r. – 38,4 tys. zł	2015 – 402 tys. zł 2016 – 361,9 tys. zł	1 835,3 tys. zł	-	Środki własne, RPO WZP

Lp.	Opis przedsięwzięcia Ochrona powietrza atmosferycznego	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Nakłady finansowe				Potencjalne źródła finansowania
				2013-2014	2015-2016	Razem 2013-2016	Plan 2017-2020	
3	Budowa Trasy Północnej (Warcisława) (Trasa Północna etap IB – przebudowa ul. Warcisława od ul. Orzeszkowej do ul. Przyjaciół Żołnierza)	UM Szczecin	Realizację zadania rozpoczęto w 2014 r. Ogłoszono przetarg na wykonanie robót budowlanych oraz pełnienie funkcji Inżyniera Kontraktu. 2015 r. - Przebudowa ul. Warcisława od ul. Orzeszkowej do ul. Przyjaciół Żołnierza - zadanie zakończone. 2016 r. - Zlecono wykonanie podjazdu dla wózków i osób niepełnosprawnych przy sklepie Społem.	2014 r. – 68,4 tys. zł	2015 – 7 514 tys. zł 2016 – 20,9 tys. zł	7 603,3 tys. zł	-	Środki własne, RPO WZP
4	Przebudowa ul. Arkońskiej, Niemierzyńskiej i innych. Etap III	UM Szczecin	W Etapie III zadania zaplanowano ogłoszenie przetargu na aktualizację dokumentacji inwestycyjnej oraz pełnienie Nadzoru Autorskiego w 2015 r. W 2015 r. zakończono prace projektowe, a także przygotowano udzielenie zamówienia na roboty budowlane. 2016 - Etap III – udział inżyniera kontraktu w przygotowaniu postępowania dotyczącego wykonawcy robót budowlanych.	2013 r. – 8 609 tys. zł	2015 – 590 tys. zł 2016 – 53, 15 tys. zł	9 252,15 tys. zł	-	Środki własne, środki UE
5	Przebudowa ul. Niemierzyńskiej do Mickiewicza. Etap VI (Obwodnica Śródmieścia Szczecina - etap VI - od ul. Niemierzyńskiej do ul. Wojska Polskiego wraz z budową węzła Łękno oraz niezbędnym odcinkiem do Mickiewicza)	UM Szczecin	W 2014 r. ogłoszono przetarg na wykonanie dokumentacji projektowej oraz pełnienie Nadzoru Autorskiego. W 2015 r. wykonano prace projektowe. 2016 r. - Etap VI - budowa zintegrowanego węzła komunikacyjnego Łękno wraz z infrastrukturą na przebiegu Trasy Średnicowej: wydano decyzje o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej.	-	2015 – 344,8 tys. zł 2016 – 101,24 tys. zł	446,04 tys. zł	-	Środki własne, środki UE
6	Przebudowa ul. Autostrada Poznańska. Etap V 1. Przebudowa ulicy Floriana Krygiera na odcinku między Mostem Pomorzan a Mostem Gryfitów 2. Przebudowa ciągów komunikacyjnych DK 3- rozbudowa skrzyżowania ul. Floriana Krygiera z ul. Granitową z odcinkiem drogi w kierunku autostrady A6	UM Szczecin	W roku 2015 wykonano prace projektowe. Ad.1. 09.11. 2016 r. projektant przekazał koncepcję przebudowy ul. F. Krygiera pomiędzy Mostem Pomorzan a Gryfitów w Szczecinie Ad.2. 29.12.2016 r. uzyskano decyzję ZRiD.	-	2015 - 1 108 tys. zł 2016 - 1,4 tys. zł	1 109,4 tys. zł	-	środki własne, Środki UE

Lp.	Opis przedsięwzięcia Ochrona powietrza atmosferycznego	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Nakłady finansowe				Potencjalne źródła finansowania
				2013-2014	2015-2016	Razem 2013-2016	Plan 2017-2020	
7	Przebudowa ul. Szafera (Przebudowa ul. Szafera (od ul. Al. Wojska Polskiego do ul. Sosabowskiego))	UM Szczecin	Uzyskano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach oraz wykonano Studium Techniczno-Ekonomiczne. W latach 2015-16 trwały prace projektowe, a w roku 2016 procedura uzyskania opinii Prezydenta prowadzona przez WUiAB.	2013 r. – 38 tys. zł	2015 – 265 tys. zł	303 tys. zł	-	Środki własne, środki zewnętrzne
8	Przebudowa układu drogowego wysp (Łasztownia-Kępa Parnicka) (Modernizacja dostępu drogowego do Portu w Szczecinie- przebudowa układu drogowego w rejonie Międzyodrza)	UM Szczecin	W 2014 r. ogłoszono przetarg na wykonanie dokumentacji projektowej wraz z pełnieniem Nadzoru Autorskiego. W latach 2015-16 wykonano prace projektowe. W 2016 r. uzyskano decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji inwestycji.	-	2015 – 447,2 tys. zł 2016 – 1 341,6 tys. zł	1 788,8 tys. zł	-	Środki własne, środki zewnętrzne
9	Budowa Trasy Nadodrzańskiej oraz ul. Kolumba	UM Szczecin	W 2013 r. opracowano dokumentację na przebudowę ul. Kolumba (na odcinku od Nabrzeża Wieleckiego do ul. Zapadłej). Zgodnie z Wieloletnim Programem Rozwoju Szczecina planuje się realizację zadania późniejszych latach (z perspektywą do 2023 r.)	2013 r. – 18 tys. zł	-	-	-	Środki własne, środki zewnętrzne
10	Zakup autobusów miejskich pojedynczych	SPPK Szczecin-Police sp. z o.o.	W latach 2013 – 2014 zakupiono 2 szt. Zadanie ciągłe, w trakcie realizacji.	2013 r. – 979 tys. zł 2014 r. – 1 038,1 tys. zł	2015 – 844 tys. zł	2 861,1 tys. zł	8 000 tys. zł	Budżet miasta Szczecin i gminy Police, środki własne, RPO WZP
11	Zakup autobusów miejskich przegubowych	SPPK Szczecin-Police sp. z o.o.	W 2013 r. zakupiono 1 szt., a w roku 2014 zakupiono 2 szt. Zadanie ciągłe, w trakcie realizacji.	2013 r. – 1 375,1 tys. zł 2014 r. – 2 912,6 tys. zł	2015 – 2 368 tys. zł	6 655,7 tys. zł	11 000 tys. zł	
12	Kontynuacja wymiany autobusów na spełniające normy Euro	ZDiTM	W latach 2013-2014 Przedsiębiorstwo Autobusowe „Klonowica” oraz Przedsiębiorstwo Autobusowe „Dąbie” nie zakupiły nowych autobusów spełniających normy Euro. Wyżej wymienione przedsiębiorstwa zakupiły z własnych środków 24 autobusów używanych celem wymiany najstarszego taboru niespełniającego norm Euro, lub spełniającego najniższe normy Euro. Realizację zadania zaplanowano w kolejnych latach.	2013 – 3 000 tys. zł 2014 – 3 000 tys. zł	2015 – 3 000 tys. zł 2016 – 3 000 tys. zł	12 000 tys. zł (wg planu)	12 000 tys. zł	Środki własne, RPO WZP

Lp.	Opis przedsięwzięcia Ochrona powietrza atmosferycznego	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Nakłady finansowe				Potencjalne źródła finansowania
				2013-2014	2015-2016	Razem 2013-2016	Plan 2017-2020	
13	Realizacja programu budowy tras rowerowych	UM Szczecin	W ramach zadania realizowano projekt pn.: „Budowa spójnego systemu ścieżek rowerowych w Szczecinie (brakujące odcinki – al. Wyzwolenia, ul. Ku Słońcu, pl. Żołnierza Polskiego i ul. Matejki) Zadanie w trakcie realizacji. W 2015 r. wykonano 59 759 m ² chodników i ścieżek rowerowych (z pominięciem napraw cząstkowych).	2013 r. – 45 tys. zł 2014 r. – 4 032 tys. zł	-	4 077 tys. zł	-	Środki własne, RPO WZP
Emisja komunikacyjna razem				30 868,5 tys. zł	192 286,19 tys. zł	223 154,69 tys. zł	31 000 tys. zł	-
Przedsięwzięcia inwestycyjne razem				87 807 ,71 tys. zł	476 428,47 tys. zł	564 236,18 tys. zł	47 107 tys. zł	-
Ochrona powietrza razem				95 088,71 tys. zł	495 430,1 tys. zł	590 518,81 tys. zł	62 250,13 tys. zł	-

Tabela 20. Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2015-2016 w dziedzinie gospodarki odpadami

Lp.	Opis przedsięwzięcia Gospodarka odpadami	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Nakłady finansowe				Potencjalne źródła finansowania
				2013-2014	2015-2016	Razem 2013-2016	Plan 2017-2020	
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne								
1	Usunięcie przez uprawnioną firmę pokryć dachowych z płyt eternitowych z części budynków posiadających tego typu pokrycia dachowe	Tele – Fonika KABLE	W 2016 r. odebrano i oddano do unieszkodliwienia 134,721 Mg odpadów azbestowych. Dotacja z WFOŚiGW wynosiła 56,301,44 tys. zł. Realizacja programu przewidziana jest do 2032 r.	-	2016 – 73,164 tys. zł	73,164 tys. zł	480 tys. zł	Środki własne, WFOŚiGW
2	Propagowanie zbiórki odpadów elektrycznych i elektroenergetycznych z gospodarstw domowych wykonywane przez firmy zewnętrzne	UM Szczecin	Zadanie realizowane m.in. poprzez informacje zamieszczone na stronach internetowych Urzędu Miasta Szczecin.	-	-	-	-	Środki własne
3	Zakup i rozmieszczenie w budynkach jednorodzinnych kompostowników do selektywnego gromadzenia odpadów ulegających biodegradacji	UM Szczecin	Zadanie realizowane w innym zakresie. Odpady biodegradowalne – odpady zielone odbierane są od właścicieli nieruchomości w ramach systemu gospodarowania odpadami komunalnymi lub w EKOPORTACH.	-	2016 – 3 248,0 tys. zł	12 500 tys. zł (zbiórka odpadów w ekoportach)	-	Środki własne
4	Badania morfologiczne odpadów	UM Szczecin, ZUO Sp. z o.o.	W terminie 21.08.2015 r. – 21.09.2016 r. wykonano badania morfologiczne odpadów komunalnych na terenie gminy miasta Szczecin.	-	158,670 tys. zł	158,670 tys. zł	500 tys. zł	Środki własne
5	Likwidacja „dzikich wysypisk”, rekultywacja terenów zdegradowanych	ZDiTM Szczecin	Zadanie ciągle, realizowane na bieżąco. W latach 2013-2014 usunięto 3587,86 Mg odpadów. Poniesione koszty obejmują również zatrudnienie pracowników interwencyjnych. W 2015 r. usunięto 1 774,68 t odpadów z „dzikich wysypisk”. W roku 2016 ZDiTM usunął 1977,22 Mg w tym 1820,88 Mg odpadów zielonych (liści, gałęzi, trawy); WGKIOŚ usunął 248,47 Mg.	2013 r. – 2 100 tys. zł 2014 r. – 3 381,1 tys. zł	2016 – 2 634, 5 tys. zł	8 115,6 tys. zł	14 000 tys. zł	Środki własne
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne razem				5 481,1 tys. zł	6 114,334 tys. zł	11 595,434 tys. zł	14 980 tys. zł	-
Przedsięwzięcia inwestycyjne								

Lp.	Opis przedsięwzięcia Gospodarka odpadami	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Nakłady finansowe				Potencjalne źródła finansowania
				2013-2014	2015-2016	Razem 2013-2016	Plan 2017-2020	
1	Budowa Zakładu Termicznego Unieszkodliwiania Odpadów dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego. Wartość inwestycji ogółem: 711 415 214,65; różnica wydatków ogółem w stosunku do wydatków w latach 2013-2017 wynika z poniesienia części wydatków w latach wcześniejszych (2007-2012)	ZUO Sp. z o.o.	Zadanie w trakcie realizacji. W okresie maj - lipiec 2017 wykonano m.in. montaż konstrukcji nośnej oczyszczalni ścieków, montaż elewacji, montaż bram między halą wyladunkową a bunkrem odpadów, prace wewnątrz budynku procesowego. Zakład ma zostać oddany do użytku pod koniec 2017 roku.	2013 r. – 21 698 tys. zł 2014 r. – 146 871 tys. zł	2015 – 209 650 tys. zł	378 219 tys. zł	-	Środki własne, środki miasta, dotacja UE w ramach POIiŚ 2007 – 2013, kredyt zaciągany przez podmiot
2	Budowa Zakładu przetwarzania odpadów przemysłowych i mieszanych odpadów budowlanych	TERBET	Odstąpiono od realizacji zadania z względu na nieprzedłużenie umowy dzierżawy terenu.	-	-	-	-	Środki własne, środki zewnętrzne
3	Instalacja biologicznego przetwarzania odpadów biodegradowalnych z instalacji mechanicznej	REMONDIS	Odstąpiono od realizacji zadania w przedstawionym zakresie. W 2015 r. zaplanowano realizację zadania pn. Montaż instalacji złożonej z mobilnych kontenerowych modułów kompostujących.	-	-	-	-	Środki własne, pożyczka NFOŚiGW
4	Przebudowa obiektu szpitalnego na magazyn odpadów medycznych	Szpital Szczecin-Zdunowo	Realizację zadania przesunięto na lata 2017-2020. Nie pozyskano środków na realizację zadania. Przedmiotowe przedsięwzięcie jest na etapie planowania.	-	-	-	3 500 tys. zł	Środki własne, środki zewnętrzne
5	Budowa nowych EKOPORTÓW	UM Szczecin	W latach 2013-2014 zakończono budowę dwóch EKOPORTÓW przy ul. Górnjej oraz przy ul. Leszczynowej. 2015 - 2016 - Realizacja EKOPORTU zlokalizowanego przy ul. Arkońskiej (róg ul. Harcerzy) w Szczecinie : 2015 r. - dokumentacja projektowa; 2016 r. - realizacja obiektu z terminem wykonania 30.06.2017 r.	2013 r. – 400 tys. zł 2014 r. – 2 452 tys. zł	2015 – 64,575 tys. zł 2016 – 4358,83 tys. zł	7 275,405 tys. zł	70 tys. zł	Środki własne, POIiS
Przedsięwzięcia inwestycyjne razem				171 421 tys. zł	214 073,405 tys. zł	385 494,405 tys. zł	3 570 tys. zł	-
Gospodarka odpadami razem				176 902,1 tys. zł	220 187,734 tys. zł	397 089,834 tys. zł	18 550 tys. zł	-

Tabela 21. Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2015-2016 w dziedzinie ochrony przed hałasem

Lp.	Opis przedsięwzięcia Ochrona przed hałasem	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Nakłady finansowe				Potencjalne źródła finansowania
				2013-2014	2015-2016	Razem 2013-2016	Plan 2017-2020	
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne								
1	Wprowadzanie zapisów do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego sprzyjających ograniczeniu zagrożenia hałasem	UM Szczecin	Zadanie wykonywane na bieżąco, w sposób ciągły.	Koszty w ramach bieżących działań				Środki własne
2	Przygotowanie Programu Ochrony przed Hałasem, na podstawie wyników z II edycji Mapy akustycznej dla Szczecina – zakończenie zadania	UM Szczecin	Dokument został opracowany w 2016 r. i przyjęty Uchwałą Rady Miasta nr XVIII/429/16 z dnia 19.04.2016 r. w sprawie Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Szczecin na lata 2016-2021.	-	-	-	-	Środki własne
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne razem				-	-	-	-	-
Przedsięwzięcia inwestycyjne								
1	Modernizacja infrastruktury torowo-sieciowej	UM Szczecin, Tramwaje Szczecińskie Sp. z o.o.	Zadanie ciągle w trakcie realizacji. Realizacja zadania obejmuje wymianę zwrotnic, wymianę szyn i regulację torów, wymianę płyt żelbetonowych. W 2016 r. rozpoczęto procedurę przetargową na realizację dokumentacji na zadanie pn. „Przebudowa torowisk w Szczecinie – etap II”. Uzyskano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach na to zadanie.	2013 r. – 157 tys. zł 2014 r. – 1 363 tys. zł	2015 - 1 760 tys. zł	3 280 tys. zł	160 000 tys. zł	Środki własne, środki zewnętrzne
2	Budowa ekranów akustycznych (w tym ul. Jagiellońska – Szpital MSW)	UM Szczecin, ZDiTM	2015-2016 - projekt budowy ekranu akustycznego w ciągu ul. Szosa Polska, na wysokości ul. Cztery Pory Roku. Realizacja zadania przewidywana jest na 2017 r.	-	-	-	2017 – 561,870 tys. zł	Środki własne
3	Przebudowa torowisk	UM Szczecin	Zadanie ciągle, w trakcie realizacji. W latach 2013-2014 przebudowano torowiska na Alei Piastów, ul. Wawrzyniaka, skrzyżowanie ul. Bohaterów Warszawy z Jagiellońską. W 2015 r. przebudowano torowiska od Mostu Długiego do Basenu Górnicy wraz z pętlą Basen Górnicy.	2013 r. – 287 tys. zł 2014 r. – 47 845 tys. zł	2015 - 67 985 tys. zł	116 117 tys. zł	250 000 tys. zł	Środki własne, POiS

Lp.	Opis przedsięwzięcia Ochrona przed hałasem	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Nakłady finansowe				Potencjalne źródła finansowania
				2013-2014	2015-2016	Razem 2013-2016	Plan 2017-2020	
4	Rozbudowa i modernizacja trasy tramwajowej na Osiedlu Gumieńce. Wydłużenie trasy do nowej pętli tramwajowo-autobusowej przy ul. Hrubieszowskiej.	UM Szczecin, Tramwaje Szczecińskie Sp. z o.o.	Realizacja zadania zaplanowana na lata 2017-2020.	-	-	-	50 000 tys. zł	Środki własne, środki zewnętrzne
5	Budowa linii tramwajowej w ciągu ul. Mieszka I do kampusu uniwersyteckiego i cmentarza przy ul. Bronowickiej wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą (parking Park&Ride, węzeł przesiadkowy, itd.)	UM Szczecin, Tramwaje Szczecińskie Sp. z o.o.	Realizacja zadania zaplanowana na lata 2017-2020.	-	-	-	70 000 tys. zł	Środki własne, środki zewnętrzne
6	Budowa linii tramwajowej w ciągu ulic: 26 Kwietnia, Taczaka do pętli przy ul. Szafera i al. Wojska Polskiego wraz z węzłami przesiadkowymi, parkingami Park&Ride i niezbędną infrastrukturą towarzyszącą	UM Szczecin, Tramwaje Szczecińskie Sp. z o.o.	Odcinek od ul. Sosabowskiego do al. Wojska Polskiego na etapie Studium techniczno-ekonomicznego. Realizacja zadania planowana jest w latach 2017-2020.	-	-	-	80 000 tys. zł	Środki własne, środki zewnętrzne
7	Budowa linii tramwajowej od pętli przy ul. Arkońskiej do al. Wojska Polskiego	UM Szczecin, Tramwaje Szczecińskie Sp. z o.o.	Realizacja zadania zaplanowana na lata 2017-2020.	-	-	-	80 000 tys. zł	Środki własne, środki zewnętrzne
Przedsięwzięcia inwestycyjne razem				49 652 tys. zł	69 745 tys. zł	119 397 tys. zł	690 561,87 tys. zł	-
Ochrona przed hałasem razem				49 652 tys. zł	69 745 tys. zł	119 397 tys. zł	690 561,87 tys. zł	-

Tabela 22. Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2015-2016 w dziedzinie pól elektromagnetycznych

Lp.	Opis przedsięwzięcia Pola elektromagnetyczne	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Nakłady finansowe				Potencjalne źródła finansowania
				2013-2014	2015-2016	Razem 2013-2016	Plan 2017-2020	
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne								
1	Prowadzenie cyklicznych badań kontrolnych poziomów pól elektromagnetycznych	WIOŚ Szczecin	W latach 2013-2014 prowadzono pomiary pól elektromagnetycznych w 7 punktach zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2007 r. Nr 221, poz. 1645). W 2015 r. przeprowadzono zgodnie z planem pomiary promieniowania elektromagnetycznego w 7 punktach.	Koszty w ramach prowadzonego monitoringu				WFOŚiGW, budżet państwa
2	Wprowadzanie do mpzp zapisów dot. pól elektromagnetycznych	UM Szczecin	2013-2015 r. - zadanie wykonywane na bieżąco, w sposób ciągły.	W ramach obowiązków służbowych				Środki własne
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne razem				-	-	-	-	-
Przedsięwzięcia inwestycyjne								
1	Zakup aparatury do pomiarów kontrolnych poziomów pól elektromagnetycznych (analyzer widma)	WIOŚ Szczecin	Ze względu na brak środków realizację zadania przełożono na kolejne lata.	-	-	-	150 tys. zł	Środki własne, środki zewnętrzne
Przedsięwzięcia inwestycyjne razem				-	-	-	150 tys. zł	-
Pola elektromagnetyczne razem				-	-	-	150 tys. zł	-

Tabela 23. Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2015-2016 w dziedzinie poważnych awarii i innych zagrożeń środowiska

Lp.	Opis przedsięwzięcia Poważne awarie i inne zagrożenia środowiska	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Nakłady finansowe				Potencjalne źródła finansowania
				2013-2014	2015-2016	Razem 2013-2016	Plan 2017-2020	
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne								
1	Rozbudowa systemu łączności w Centrum Zarządzania Kryzysowego (TETRA)	UM Szczecin	W latach 2013-2016 nie prowadzono prac mających na celu rozbudowę systemu łączności TETRA.	-	-	-	-	Środki własne
2	Usuwanie skutków zagrożeń środowiska (w razie potrzeby)	UM Szczecin	W latach 2013-2014 nie zachodziła potrzeba usuwania skutków zagrożeń środowiska. W kolejnych latach również nie prowadzono działań w tej dziedzinie.	-	-	-	200 tys. zł	Środki własne
3	Kontrola pojazdów do transportu materiałów niebezpiecznych	Policja, Insp. Transp. Drogowego	Zadanie realizowane przez Inspektorów Wojewódzkiego Inspektoratu Transportu Drogowego. Corocznie wykonuje się ok. 850 kontroli pojazdów przewożących materiały niebezpieczne. W 2015 r. inspektorzy WITD na terenie województwa zachodniopomorskiego przeprowadzili 973 kontrole pojazdów przewożących materiały niebezpieczne.	Koszty w ramach obowiązków służbowych				Środki własne
4	Wyznaczenie optymalnych drogowych tras transportu substancji niebezpiecznych	Administracja wojewódzka, UM Szczecin	W związku ze zmianami prawa zadanie jest nieaktualne.	Koszty w ramach obowiązków służbowych				Środki własne, środki zewnętrzne
5	Edukacja społeczeństwa w zakresie właściwych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożenia	UM Szczecin	Organizowano konkursy i zajęcia edukacyjne skierowane głównie do dzieci i młodzieży. Edukacja prowadzona jest także przy wykorzystaniu portalu Bezpieczni Razem. Funkcjonowanie portalu i pokrycie kosztów z tym związanych zapewnia Wydział Informatyki.	Koszty w ramach obowiązków służbowych				Środki własne
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne razem				-	-	-	200 tys. zł	-
Przedsięwzięcia inwestycyjne								

Lp.	Opis przedsięwzięcia Poważne awarie i inne zagrożenia środowiska	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Nakłady finansowe				Potencjalne źródła finansowania
				2013-2014	2015-2016	Razem 2013-2016	Plan 2017-2020	
1	Dofinansowanie zakupów inwestycyjnych KM PSP	UM Szczecin	W 2013 r. zakupiono samochód bojowy dla OSP. W 2014 r. został zakupiony samochód ratowniczo-gaśniczy dla KM PSP. W 2016 r. realizowano remonty placów manewrowych w JRG na ulicy Struga i Klonowica. W latach 2013-2016 KM PSP zakupiła sprzęt ratownictwa chemicznego (detektory wielogazowe, urządzenie do kalibracji mierników, detektorów, rękawice i kombinezony) na kwotę 20 089,39 zł.	2013 r. – 600 tys. zł 2014 r. – 684 tys. zł	2016 – 1 200 tys. zł (remonty)	2 504,089 tys. zł	2480 tys. zł	Środki własne
2	Zakup wag samochodowych - pomiary mas i nacisków pojazdów przeciążonych (działania przyczyniające się do poprawy bezpieczeństwa na drogach i ochrony środowiska)	Inspekcja Transportu Drogowego	Zadanie realizowane przez ZDiTM od 2016 r.	-	-	-	-	Środki własne
3	Doposażenie Inspekcji Transportu Drogowego w Szczecinie w sprzęt kontrolno – pomiarowy pozwalający zapobiegać poważnym awariom (dymomierz, sonometr, dawkomierz osobisty, zestaw do kontroli paliwa)	Inspekcja Transportu Drogowego	Ze względu na brak środków finansowych realizację zadania przełożono na kolejne lata.	-	-	-	292 tys. zł	Środki własne
Przedsięwzięcia inwestycyjne razem				1 284 tys. zł	1 200 tys. zł	2 504,089 tys. zł	2 772 tys. zł	-
Poważne awarie i inne zagrożenia środowiska razem				1 284 tys. zł	1 200 tys. zł	2 504,089 tys. zł	2 972 tys. zł	-

Tabela 24. Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2015-2016 w dziedzinie ochrony dziedzictwa przyrodniczego i racjonalnego użytkowania zasobów przyrody

Lp.	Opis przedsięwzięcia Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Nakłady finansowe				Potencjalne źródła finansowania
				2013-2014	2015-2016	Razem 2013-2016	Plan 2017-2020	
Ochrona przyrody i krajobrazu								
1	Tworzenie nowych pomników przyrody, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, użytków ekologicznych	Rada Miasta Szczecin	Zadanie w trakcie realizacji. W 2013 r. utworzono 1 nowy pomnik przyrody – Klon kolchidzki – Park Żeromskiego.	b.k.d.	b.k.d.	b.k.d.	17 tys. zł	Środki własne
2	Bieżąca realizacja zadań ochronnych w rezerwacie „Zdroje”	ZUK	Zadanie w trakcie realizacji. W 2014 r. dokonano naprawy ogrodzenia rezerwatu.	b.k.d.	-	-	15 tys. zł	Środki własne
3	Bieżąca pielęgnacja pomników przyrody na terenie lasów miejskich	UM Szczecin	Zadanie realizowane na bieżąco, w ramach obowiązków służbowych.	b.k.d.	-	-	8 tys. zł	Środki własne
4	Inwentaryzacja oraz zabezpieczanie i ochrona znanych zimowisk nietoperzy na terenie miasta	UM Szczecin, Chiropteolodzy	Akcja pod tytułem” Bunkrowe odpadki zamieniamy na nietoperzowe chatki”- przy udziale chiropterologów oczyszczono ze śmieci 8 bunkrów zlokalizowanych na terenie lasów, zainstalowano okratowanie i umieszczono trocinowo- betonowe budki dla nietoperzy jako dodatkowe miejsce zimowania.	-	2015 – 20 tys. zł	20 tys. zł	100 tys. zł	Środki własne
5	Opracowanie dokumentacji oraz aktywna ochrona siedlisk naturalnych na terenach lasów miejskich	UM Szczecin	W 2015 r. Wydział Lasów Miejskich nie prowadził żadnych działań w tym zakresie. Realizację zadania przeniesiono na kolejne lata.	-	-	-	25 tys. zł	Środki własne
6	Rygorystyczne stosowanie zasad w zagospodarowaniu obszarów (zgodnych z dyspozycjami przyrodniczymi danego terenu), zwłaszcza w lokalizacji funkcji uciążliwych lub szkodliwych dla człowieka i środowiska.	UM Szczecin	Zadanie realizowane na bieżąco m.in. poprzez tworzenie MPZP oraz wydawanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.	Koszty w ramach działań służbowych				Środki własne
Ochrona przyrody i krajobrazu razem				-	20 tys. zł	20 tys. zł	165 tys. zł	-
Ochrona i zrównoważony rozwój lasów								

Lp.	Opis przedsięwzięcia Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Nakłady finansowe				Potencjalne źródła finansowania
				2013-2014	2015-2016	Razem 2013-2016	Plan 2017-2020	
1	Realizacja zabiegów odnowieniowych i pielęgnacyjnych w Lasach Państwowych zgodnie z planem urządzenia lasu	Nadleśnictwo Gryfino, Kliniska, Trzebież	Zadanie ciągle, w trakcie realizacji. W latach 2013-2014 przeprowadzono zabiegi odnowieniowe i pielęgnacyjne obejmujące powierzchnie ok. 70 ha.	2013 r. – 96,4 tys. zł 2014 r. – 85,8 tys. zł	-	182,2 tys. zł	600 tys. zł	Środki własne Lasów Państwowych
2	Przygotowanie i wdrożenie dokumentacji na lata 2017-2020 PUL i POP	Nadleśnictwo Kliniska	Realizacja zadania zaplanowana na lata 2017-2020.	-	-	-	PUL-1000 tys. zł POP- 35 tys. zł	Środki własne Lasów Państwowych
3	Przygotowanie i wdrożenie dokumentacji na lata 2017-2020 PUL i POP	Nadleśnictwo Trzebież	Zadania częściowo zrealizowane. W 2015 r. rozpoczęto prace terenowe z taksacji lasów i gruntów przeznaczonych na zalesienie, które zakończyły się w roku 2016. Zakończenie prac kameralnych nad PUL i POP zaplanowano na koniec 2016 r.	-	2015 – 705 tys. zł	705 tys. zł	PUL-1100 tys. zł POP – 40 tys. zł	Środki własne Lasów Państwowych
4	Przygotowanie i wdrożenie dokumentacji na lata 2017-2020 PUL i POP	Nadleśnictwo Gryfino	Realizacja zadania zaplanowana na lata 2017-2020.	-	-	-	PUL- 1200 tys. zł POP – 40 tys. zł	Środki własne Lasów Państwowych
5	Renowacja parku leśnego i terenów zielonych Szpitala Zdunowo	Szpital, Szczecin-Zdunowo	Nie pozyskano środków na realizację zadania, w związku z czym realizację zadania przeniesiono na lata 2017-2020.	-	-	-	1 350 tys. zł	Środki UE, budżet WZP, środki własne
6	Realizacja zadania ochrony czynnej płazów. Przenoszenie płazów w okresie migracji na terenach potencjalnej śmiertelności (m. in. PL Zdroje) - projekt coroczny połączony z wyłapywaniem płazów i zmianą organizacji ruchu	UM Szczecin, ZUK - Lasy Miejskie	Projekt cykliczny, akcja odbywa się corocznie. Od 2014 r. stanowi element edukacji ekologicznej, poprzez włączenie dzieci w wieku przedszkolnym w akcję przenoszenia płazów.	2013 r. – 6 tys. zł 2014 r. – 6 tys. zł	2016 - 39,6 tys. zł	51,6 tys. zł	40 tys. zł	Środki własne
7	Opracowanie Programu Ochrony Przyrody dla lasów miejskich wraz z inwentaryzacją siedlisk Natura 2000 i projektem prac ochronnych (kontynuacja).	UM Szczecin ZUK-Lasy Miejskie	Zadanie przeniesiono na 2017- 2018. Przedmiotowe opracowanie będzie stanowić składową Planu Urządzenia Lasu.	-	-	-	500 tys. zł	Środki własne
8	Realizacja zadań z Planu Ochrony Rezerwatu Zdroje	UM Szczecin	W latach 2013-2014 wykonano naprawę ogrodzenia Rezerwatu Zdroje. Zadanie jest realizowane na bieżąco przez Lasy Miejskie.	b.k.d.	-	-	40 tys. zł	Środki własne
9	Realizacja zadań z zakresu Programu Ochrony Przyrody dla lasów miejskich	UM Szczecin	Realizację zadania przeniesiono na lata 2017-2018. Przedmiotowe zadanie będzie realizowane w ramach Planu Urządzenia Lasu.	-	-	-	100 tys. zł	Środki własne

Lp.	Opis przedsięwzięcia Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Nakłady finansowe				Potencjalne źródła finansowania
				2013-2014	2015-2016	Razem 2013-2016	Plan 2017-2020	
10	Projekt „Ochrona, promocja i turystyczne zagospodarowanie lasów miejskich”	UM Szczecin	W latach 2013-2014 prowadzono prace związane z przygotowaniem dokumentacji i pozyskaniem środków zewnętrznych na potrzeby projektu pn. „Utworzenie Centrum Edukacji Ekologicznej Szmaragdowe - Źródle w Szczecinie”. W 2014 r. rozpoczęto prace związane z projektem pn. Bezpieczeństwo, monitoring i ochrona przeciwpożarowa lasów miejskich Szczecina – etap II” dotyczący zakupu specjalistycznych samochodów. W roku 2015 zakupiono dwa auta specjalistyczne. Opracowano materiał do kampanii edukacyjno-informacyjnej na temat „Odpady w Lasach Miejskich” (koszt 10,0 tys. zł); zaprojektowano także folder promujący przyrodę Lasów Miejskich Szczecina wraz z kalendarzem – wspólnie z WGKiOŚ UM (koszt 10,5 tys. zł).	2013 r. – 145 tys. zł 2014 r. – 60 tys. zł	2015 – 260 tys. zł	465 tys. zł	-	Środki własne
11	Program ochrony bioróżnorodności w lasach miejskich	UM Szczecin	Ze względu na brak środków finansowych odstąpiono od realizacji zadania.	-	-	-	-	Środki własne
12	Wzbogacanie bioróżnorodności w obszarach Natura 2000 w lasach miejskich	UM Szczecin	Ze względu na brak środków finansowych odstąpiono od realizacji zadania w latach 2013-2016. W latach 2017-2020 planowane jest wprowadzenie nasadzeń bukowych i innych gatunków liściastych oraz przebudowa drzewostanów Parku Leśnym Źródle.	-	-	-	69 tys. zł	Środki własne
13	Przystosowanie dróg leśnych do ruchu pieszo-rowerowego	UM Szczecin, ZUK-Lasy Miejskie	W latach 2013-2014 utwardzono parkingi przy ul. Kupczyka, przy Polanie Miodowej, przy wybiegu dla psów ul. Chopina. Wykonano naprawę drogi pożarowej nr 12 i nr 25 oraz dróg w Parku Leśnym Źródle oraz Parku Leśnym Kijewo - uzupełnienie ubytków powstałych w wyniku eksploatacji drogi. W kolejnych latach zaplanowano modernizację 4 km dróg leśnych z przystosowaniem do ruchu spacerowego i rowerowego w ramach zadania budżetowego pn. „Polepszenie dostępności turystycznej Lasów Miejskich Szczecina”.	2013 r. – 3 tys. zł 2014 r. – 3 tys. zł	-	6 tys. zł	2017- 250 tys. zł 2018 - 250 tys. zł	Środki własne
Ochrona i zrównoważony rozwój lasów razem				405,2 tys. zł	1 004,6 tys. zł	1 409,8 tys. zł	6 614 tys. zł	-

Lp.	Opis przedsięwzięcia Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Nakłady finansowe				Potencjalne źródła finansowania
				2013-2014	2015-2016	Razem 2013-2016	Plan 2017-2020	
Utrzymanie i rozwój terenów zieleni miejskiej								
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne								
A. Program konserwacji i bieżącego utrzymania istniejących terenów zieleni								
1	Realizacja „Programu konserwacji i bieżącego utrzymania istniejących terenów zieleni” (w tym przyulicznej w pasach drogowych)	UM Szczecin ZUK, ZDiTM	Zadanie ciągłe, w trakcie realizacji. W ramach poniesionych kosztów wykonywano bieżącą konserwację i utrzymanie zieleni w mieście (parki, zieleńce, zieleń w pasach drogowych) m.in. utrzymanie czystości na terenach zieleni miejskiej, oczyszczanie lustra wody, powierzchniowe oczyszczanie terenu, wiosenne i jesienne wygrabianie trawników, koszenie trawników, wykaszanie chwastów jednorocznych i samosiewów, sadzenie krzewów iglastych i liściastych, sadzenie drzew, sadzenie żywopłotów.	2013 r. – 556 tys. zł 2014 r. – 561 tys. zł	-	1 117 tys. zł	21 051 tys. zł	Środki własne
2	Bieżące utrzymanie i konserwacja istniejącej zieleni w mieście	UM Szczecin, ZUK	Zadanie ciągłe, w trakcie realizacji. W ramach poniesionych kosztów wykonywano prace pielęgnacyjne j/w. Nasadzenia drzew i krzewów wykonywane były na terenach parków i zieleńców oraz wzdłuż ciągów komunikacyjnych np. skwer im. Telesfora Badetko, ul. Szosa Polska, ul. Przyjaciół Żołnierza, ul. 26 Kwietnia, teren CC. Przeprowadzono zabiegi ochrony roślin mające na celu zwalczanie szrotówka kasztanowcowiaczka. W zakres tych prac wchodziło czterokrotne wygrabienie, wywóz i spalanie porażonych liści kasztanowców. Zabiegiem objęto 1650 szt. kasztanowców. Zastosowano doglebową aplikację środkiem chemicznym zwalczającym szrotówka -126 szt. kasztanowców. Na terenie miasta posadzono 82 szt. magnolii. W 2016 r. ZUK przeprowadził działania mające wpływ na rozwijanie terenów zieleni rekreacyjnej (3066,3 tys. zł).	2013 r. – 6 439 tys. zł 2014 r. – 8 132 tys. zł	2016 – 4 094 tys. zł	18 665 tys. zł	540 tys. zł	Środki własne

Lp.	Opis przedsięwzięcia Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Nakłady finansowe				Potencjalne źródła finansowania
				2013-2014	2015-2016	Razem 2013-2016	Plan 2017-2020	
3	Konserwacja i bieżące utrzymanie terenu Cmentarza Centralnego i pozostałych cmentarzy	ZUK	Zadanie ciągle, w trakcie realizacji. W ramach poniesionych kosztów wykonywano prace pielęgnacyjne: utrzymanie czystości na terenie cmentarzy, zbieranie, transport i zagospodarowanie odpadów z CC i pozostałych cmentarzy komunalnych, koszenie trawników, wykaszanie chwastów i jednorocznych samosiewów, cięcia pielęgnacyjne drzew i krzewów, sadzenie drzew i krzewów, uporządkowano teren przy lapidarium na terenie byłego cmentarza przy ul. Smutnej.	2013 r. – 70 tys. zł 2014 r. – 80 tys. zł	2016 – 2,894 tys. zł	152,894 tys. zł	15 728 tys. zł	Środki własne
B. Program rozwoju terenów zieleni								
4	Program „Zielone Podwórka Szczecina”	UM Szczecin	W latach 2013-2014 zrealizowano 16 projektów. W 2015 r. zrealizowano 6 projektów. Zgodnie z Regulaminem Programu gmina pokrywa 75% poniesionych kosztów inwestycji, a wspólnota 25% kosztów. Wszystkie inwestycje były rozpoczęte i zakończone w 2015 r.	2013 r. – 599 tys. zł 2014 r. – 550 tys. zł	2015 – 550 tys. zł	1 699 tys. zł	2 400 tys. zł	Środki własne
5	Program Małych Ulepszeń	UM Szczecin – jedn. zarządzające komunalnym zasobem mieszk.	Program Małych Ulepszeń służy poprawie stanu technicznego lokali komunalnych oraz ograniczeniu emisji spalin pochodzących ze spalania paliw stałych w indywidualnych źródłach ogrzewania lokali mieszkalnych stanowiących własność gminy miasto Szczecin. Program ten funkcjonuje w Szczecinie od 1994 r. W 2017 r. zwiększono kwoty dofinansowania na inwestycje mieszkańców oraz rozpoczęto miejski program budowy łazienek i toalet w mieszkaniach komunalnych.	-	-	-	2017 r. - 3 000 tys. zł (miejski program budowy łazienek i toalet w mieszk. komunaln.)	Środki własne
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne				16 987 tys. zł	4 646,894 tys. zł	21 633,894 tys. zł	42 719 tys. zł	-
Przedsięwzięcia inwestycyjne								
1	Modernizacja Parku Kasprowicza	UM Szczecin, ZUK	Realizacja zadania przeniesiona na kolejne lata. Uzależniona od pozyskania środków zewnętrznych.	-	-	-	2 500 tys. zł	Środki własne, środki zewnętrzne

Lp.	Opis przedsięwzięcia Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Nakłady finansowe				Potencjalne źródła finansowania
				2013-2014	2015-2016	Razem 2013-2016	Plan 2017-2020	
2	Ogród botaniczny	UM Szczecin, ZUK	Budowę rozpoczęto we wrześniu 2011 r. jednak ze względu na brak środków finansowych inwestycja została wstrzymana. Dalsza realizacja uzależniona jest od pozyskania środków zewnętrznych. Całkowity koszt inwestycji to ok. 18 000 tys. zł	-	-	-	-	Środki własne, środki zewnętrzne
3	Zagospodarowanie terenów geodezyjnych na tereny zieleni	UM Szczecin, ZUK	Realizacja zadania przeniesiona na kolejne lata. Uzależniona od pozyskania środków zewnętrznych.	-	-	-	2 000 tys. zł	Środki własne, środki zewnętrzne
4	Utworzenie ośrodka rehabilitacji dla dzikich zwierząt	UM Szczecin, ZUK	Realizację zadania przełożono na kolejne lata. W 2015 r. Wydział Lasów Miejskich nie prowadził żadnych działań w tym zakresie. W latach 2017-2018 planuje się realizację zadania Dzika Ostoja – ośrodek rehabilitacji dzikich zwierząt wraz z azyłem i funkcją edukacyjną, w ramach SBO przez ZUK.	-	-	-	-	Środki własne
Przedsięwzięcia inwestycyjne razem				-	-	-	4 500 tys. zł	-
Utrzymanie i rozwój terenów zieleni miejskiej razem				16 987 tys. zł	4 646,894 tys. zł	21 633,894 tys. zł	47 219 tys. zł	-
Dziedzictwo przyrodnicze i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody razem				17 392,2 tys. zł	5 671,494 tys. zł	23 063,694 tys. zł	53 998 tys. zł	-

Tabela 25. Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2015-2016 w dziedzinie edukacji ekologicznej

Lp.	Opis przedsięwzięcia Edukacja ekologiczna	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Nakłady finansowe				Potencjalne źródła finansowania
				2013-2014	2015-2016	Razem 2013-2016	Plan 2017-2020	
Działania systemowe								
1	Aktualizacja Miejskiego Programu Edukacji Ekologicznej	UM Szczecin	Zadanie realizowane w ramach działalności Edukacyjnej Pracowni „Na Głębokim”. W kolejnych latach planuje się przygotowanie Miejskiego Programu Edukacji Ekologicznej dla Puszczy Bukowej wspólnie z Urzędem Marszałkowskim. Przewidywany koszt to 30 tys. zł.	Koszty w ramach bieżącego funkcjonowania Pracowni				Środki własne, środki zewnętrzne
Edukacja formalna								
1	Warsztaty/seminaria/wykłady poszerzające wiedzę nauczycieli i młodzieży na tematy związane z ochroną środowiska	NGO, CDiDN, Uczelnie Wyższe, UM Szczecin, Pałac Młodzieży, szkolne schroniska młodzieżowe, domy kultury	Zadanie realizowane w ramach działalności Edukacyjnej Pracowni Przyrodniczej „Na Głębokim”. W ramach projektu pod nazwą „Centra i Schroniska Bioróżnorodności” dofinansowanego z środków MFEOG tzw. Funduszu Norweskiego realizowane są prelekcje ekologiczne, warsztaty, akcje środowiskowe związane z ochroną bioróżnorodności. Zakończenie projektu planowane jest na kwiecień 2018 r.	Koszty w ramach bieżącego funkcjonowania Pracowni	2015 – 150 tys. zł 2016 – 150 tys. zł	300 tys. zł	240 tys. zł	Środki własne, środki zewnętrzne
2	Wsparcie konkursów wiedzy ekologicznej w przedszkolach, szkołach podstawowych i gimnazjach		W latach 2013-2014 wspierano placówki oświatowe w nagrody rzeczowe w związku z organizacją konkursów nt. wiedzy ekologicznej. W ramach projektu pod nazwą „Centra i Schroniska Bioróżnorodności” zorganizowano m.in. konkurs „Zielona szkoła - moja przygoda z przyrodą”, konkurs fotograficzny „Pstryk Natura” oraz ogólnopolskie konkursy „Schroń Naturę”, „Moja miejscowość to zielony punkt”. Zakończenie projektu przewidziane jest na kwiecień 2018 r.	2013 r. – 16 tys. zł 2014 r. – 14 tys. zł	2015 – 30 tys. zł 2016 – 30 tys. zł	90 tys. zł	120 tys. zł	Środki własne, środki zewnętrzne

Lp.	Opis przedsięwzięcia Edukacja ekologiczna	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Nakłady finansowe				Potencjalne źródła finansowania
				2013-2014	2015-2016	Razem 2013-2016	Plan 2017-2020	
3	Prowadzenie cyklicznych działań edukacyjnych skierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych na terenach cennych przyrodniczo, np. organizacja pikników ekologicznych i wycieczek połączonych z pogadankami nt. ochrony przyrody, udostępnianie i promowanie ścieżek przyrodniczych itp.		Działania edukacyjne prowadzone w ramach działalności Edukacyjnej Pracowni Przyrodniczej „Na Głębokim”, obejmujące część warsztatową w Pracowni oraz zajęcia w terenie na obszarze lasów miejskich. 2015 r. - Warsztaty chiropterologiczne przeprowadzone na terenie parku Leśnego Zdroje; wycieczki przyrodnicze piesze i rowerowe pn. „Trasy bioróżnorodności” oraz wycieczki autokarowe do parków krajobrazowych i narodowych.	Koszty w ramach bieżącego funkcjonowania Pracowni.	2015 – 100 tys. zł 2016 – 100 tys. zł	200 tys. zł	1008 tys. zł	Środki własne, środki zewnętrzne
4	Prowadzenie przedszkolnej i szkolnej edukacji ekologicznej w zakresie ochrony przyrody i środowiska naturalnego. Dzieci zapoznają się z problematyką odpadów, wykorzystaniem energii odnawialnej, ochrony lasów, wód, klimatu, itp. głównie poprzez gry i zabawy w terenie		W latach 2013-2014 gmina miasto Szczecin: - współorganizowała akcję „Kwiat za grat” w ramach projektu Tydzień Ziemi Wydziału Nauk o Ziemi Uniwersytetu Szczecińskiego, - organizowała i przeprowadziła kampanię edukacyjną „Szczecin Miastem czystej zieleni – posprzątaj po swoim psie”- organizacja konkursu plastycznego oraz prelekcji - 32 placówki przedszkolne, - była współorganizatorem imprez ekologicznych w szkołach. 2016 r. - Akcja „Szkolne zuchy ratują ropuchy”(koszt 200 tys. zł); - „Międzynarodowy Dzień Ziemi”; - „Zarybianie Jeziora Głębokie”; - Remondis Odjazd Śmieci”; - IV edycja akcji Szczecińskie Magnolie.	2013 r. – 1,5 tys. zł 2014 r. – 3,5 tys. zł	2016 r. – 200 tys. zł	205 tys. zł	80 tys. zł	Środki własne, środki zewnętrzne
5	Prowadzenie ośrodków (centrów) edukacji ekologicznej i turystycznej dla uczniów szczecińskich szkół	NGO, UM Szczecin, Pałac Młodzieży, szkolne schroniska młodzieżowe	Od roku 2013 na terenie lasów miejskich funkcjonuje Szczecińskie Centrum Informacji Turystycznej Szmaragdowe – Zdroje. Corocznie z zajęć prowadzonych przez pracowników Centrum korzysta ok. 20 000 osób.	2013 r. –188 tys. zł 2014 r. – 259,2 tys. zł	2015 – 250 tys. zł 2016 – 250 tys. zł	947,2 tys. zł	200 tys. zł	Środki własne, środki zewnętrzne

Lp.	Opis przedsięwzięcia Edukacja ekologiczna	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Nakłady finansowe				Potencjalne źródła finansowania
				2013-2014	2015-2016	Razem 2013-2016	Plan 2017-2020	
6	Organizacja wycieczek dzieci i młodzieży do ujęć wody, oczyszczalni ścieków, rezerwatów przyrody, itp.	ZWiK Sp. z o.o., NGO, Szkoły, Przedszkola, UM Szczecin, szkolne schron. młodzież.	Zadanie realizowane na bieżąco m.in. przez: ZWiK Sp. z o.o., Szkolne Schronisko Młodzieżowe „Cuma”.	2013 r. – 20 tys. zł 2014 r. – 23 tys. zł	-	43 tys. zł	80 tys. zł	Środki własne, środki zewnętrzne
Edukacja nieformalna								
1	Systematyczna weryfikacja danych nt. stanu środowiska w mieście i podejmowanych działaniach na rzecz jego ochrony (na stronie internetowej UM)	NGO, UM Szczecin	Zadanie ciągle, realizowane na bieżąco na stronach internetowych Urzędu Miasta Szczecin.	W ramach działań urzędu				Środki własne
2	Organizacja prelekcji oraz konkursów dla mieszkańców miasta w celu zachęcania do ekologicznego stylu życia	NGO, UM Szczecin, Rady Osiedli	Dom Kultury „Słowianin” prowadził prelekcje, warsztaty i zajęcia m.in. pn. EKO-Przedszkolak, Chroń środowisko, ekomikołajki, Sprzątnie Szczecina, itp.	2013 r. – 51 tys. zł 2014 r. – 48 tys. zł	-	99 tys. zł	100 tys. zł	Środki własne, środki zewnętrzne
3	Cykliczna edycja programów / artykułów informujących o stanie środowiska w mieście i działaniach na rzecz jego ochrony (programy z udziałem przedstawicieli miasta i organizacji pozarządowych)	Lokalne media, NGO, UM Szczecin	Zadanie ciągle, realizowane na bieżąco, w tym informacje na stronach internetowych Urzędu Miasta Szczecin. 2015-2016 - CIT Zdroje prowadzi stronę na FB dot. m.in. Centrum oraz z tematyką dotyczącą ochrony środowiska. Strona internetowa prowadzona jest również w ramach projektu „Centra i Schroniska Bioróżnorodności”.	W ramach działań urzędu i obowiązków służbowych.				Środki własne
4	Organizowanie konkursów reporterskich, fotograficznych itp.) oraz współrealizacja i edycja filmów ukazujących stan środowiska w mieście oraz działania na rzecz jego poprawy	Lokalne massmedia, NGO, UM Szczecin	Zadanie realizowane m.in. przez Edukacyjną Pracownię Przyrodniczą „Na Głębokim”. 2016 r. - Konkurs fotograficzny pt. „Walory turystyczne i przyrodnicze Lasów Miejskich Szczecin”.	2013 – 10 tys. zł	-	10 tys. zł	100 tys. zł	Środki własne, środki zewnętrzne

Lp.	Opis przedsięwzięcia Edukacja ekologiczna	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Nakłady finansowe				Potencjalne źródła finansowania
				2013-2014	2015-2016	Razem 2013-2016	Plan 2017-2020	
5	Promowanie ścieżek przyrodniczych, obszarów cennych przyrodniczo itp. poprzez wydawanie materiałów edukacyjnych oraz wydawanie ulotek informacyjnych nt. proekologicznych zachowań konsumenckich, oszczędzania wody i energii, korzystania z publicznych środków transportu, segregacji odpadów, itp.	NGO, Nadleśnictwa, UM Szczecin, Pałac Młodzieży, szkolne schroniska młodzieżowe	Zadanie realizowane m.in. poprzez wydawanie ulotek informacyjnych nt. ścieżek edukacyjnych, centrów informacji turystycznych itp. 2015 r. - W ramach projektu „Centra i Schroniska Bioróżnorodności” wydano pakiet edukacyjny dla nauczycieli.	2013 r. – 15 tys. zł 2014 r. – 25 tys. zł	2015 – 130 tys. zł	170 tys. zł	200 tys. zł	WFOŚiGW, środki własne
6	"Edukacja dla Natury" - realizacja w Szczecinie programu edukacyjnego nt. obszarów Natura 2000	UM Szczecin	Realizację zadania przeniesiono na kolejne lata. W latach 2013-2014 w ramach działalności Edukacyjnej Pracowni Przyrodniczej „Na Głębokim” przeprowadzono szkolenie związane z edukacją nt. obszarów Natura 2000.	-	-	-	-	Środki własne
Edukacja ekologiczna razem				674,2 tys. zł	1 390 tys. zł	2 064,2 tys. zł	2 128 tys. zł	-

4. PODSUMOWANIE

Niniejszy Raport z wykonania „Programu ochrony środowiska miasta Szczecin na lata 2013–2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017–2020” stanowi podsumowanie działań prowadzonych przez miasto w zakresie ochrony środowiska. Ogólny stan realizacji Programu można ocenić jako zaawansowany. Większość celów długoterminowych jest obecnie w trakcie realizacji. Cele krótkoterminowe założone w Programie są zrealizowane w pełnym zakresie lub częściowo. To samo dotyczy kierunków działań oraz realizacji poszczególnych zadań z planu operacyjnego.

Aby zobrazować realizację celów i kierunków działań, w Raporcie przeanalizowano 100 wskaźników, w tym: 22 wskaźniki presji na środowisko, 26 wskaźników stanu środowiska oraz 43 wskaźniki reakcji działań zapobiegawczych. Pozostałe 9 to wskaźniki określone dla celów i zadań o charakterze systemowym. Analiza wskaźników polegała na określeniu trendu ich zmian w odniesieniu do roku 2012, czyli do okresu przed wdrożeniem Programu. Spośród wszystkich wskaźników 37 charakteryzuje pozytywny trend zmian, a 13 wykazuje trend negatywny. W przypadku 15 wskaźników zaobserwowano brak zmienności, a więc stały poziom wskaźnika, natomiast dla 35 wskaźników stwierdzono brak możliwości porównania. Duża liczba wskaźników niemożliwych do porównania (spowodowanych m.in. zmianami metodologicznymi, prawnymi, modernizacją obiektów lub nieaktualnymi czy niespójnymi danymi pochodzącymi z różnych źródeł) wskazuje na konieczność weryfikacji i aktualizacji wskaźników w kolejnych Programach Ochrony Środowiska.

Istotną informacją dla oceny stopnia wykonania Programu Ochrony Środowiska jest również liczba przedsięwzięć zrealizowanych oraz będących w trakcie realizacji w stosunku do zadań nierozpoczętych, wymienionych w planie operacyjnym. Wśród ogólnej liczby 130 przedsięwzięć planowanych do realizacji w latach 2015-2016, 99 zadań jest realizowanych lub zostało zakończonych, co daje informację o wykonaniu planu operacyjnego w 76%. Jednocześnie stwierdzono 31 zadań, których realizację przesunięto na kolejne lata w związku z brakiem środków finansowych lub zmianą sposobu realizacji zadania. W zestawieniu tym nie ujęto przedsięwzięć zakończonych w latach 2013-2014 oraz tych, których realizacja z góry została zaplanowana na lata 2017-2020.

Najwięcej przedsięwzięć realizowanych było w zakresie ochrony wód i stosunków wodnych oraz ochrony powietrza atmosferycznego. Nakłady finansowe poniesione w latach 2015-2016 na zadania z tych obszarów działań wynosiły 501 351 tys. zł. Największe koszty związane były z inwestycjami z zakresu ochrony powietrza atmosferycznego oraz gospodarki odpadami i wyniosły odpowiednio 495 430 tys. zł i 220 188 tys. zł, natomiast najmniejsze wydatki, równe 0 zł, stwierdzono w związku z realizacją przedsięwzięć z dziedziny pól elektromagnetycznych, z uwagi na realizację zadań w ramach obowiązków służbowych, bez dodatkowych kosztów.

Środki finansowe poniesione na realizację przedsięwzięć pochodziły głównie z budżetu miasta, środków własnych jednostek realizujących zadania oraz środków zewnętrznych, takich jak fundusze ochrony środowiska (WFOŚiGW oraz NFOŚiGW), fundusze unijne, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko oraz Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego. Łączny koszt realizacji zadań planu operacyjnego ze wszystkich rozpatrywanych obszarów ochrony środowiska w latach 2015-2016 stanowił 799 545 tys. zł,

W celu całościowego podsumowania wykonania planu operacyjnego na lata 2013-2016 „Programu ochrony środowiska miasta Szczecin na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017 – 2020” wykonano zestawienie wszystkich planowanych i realizowanych przedsięwzięć oraz prognozowanych i poniesionych nakładów finansowych na ich realizację (tabela 26).

Tabela 26. Syntetyczna ocena wykonania planu operacyjnego w latach 2013-2016 w podziale na poszczególne komponenty.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba przedsięwzięć planowanych	Liczba przedsięwzięć zrealizowanych lub w trakcie realizacji	Przedsięwzięcia podjęte do planowanych	Nakłady planowane	Nakłady poniesione	Nakłady poniesione do planowanych
		szt.		%	tys. zł		%
1.	Ochrona zasobów wodnych i stosunki wodne	46	38	82,61	188 169	36 897,68	19,61
2.	Ochrona powietrza atmosferycznego	42	39	92,86	1 142 947	590 518,81	51,67
3.	Gospodarka odpadami	14	11	78,57	751 623	397 089,834	52,83
4.	Ochrona przed hałasem	13	9	69,23	430 724	119 397	27,72
5.	Ochrona przed polami elektromagnetycznymi	3	2	66,67	158	0	0
6.	Poważne awarie	8	4	50	9 312	2 504,089	26,89
7.	Dziedzictwo przyrodnicze i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody	28	16	57,14	52 081	23 063,694	44,28
8.	Edukacja ekologiczna	13	13	100	1 830	2 064,2	112,8
Razem		167	132	79	2 576 844	1 171 535,307	45,5

W całym okresie obowiązywania Programu Ochrony Środowiska (tj. w latach 2013-2016) planowane nakłady finansowe obejmowały łączną kwotę 2 576 844 tys. zł, natomiast rzeczywisty koszt wszystkich inwestycji wyniósł 1 171 535 tys. zł. Największy odsetek zrealizowanych lub podjętych zadań w stosunku do przedsięwzięć planowanych zaobserwowano w przypadku zadań z zakresu edukacji ekologicznej (100%), a także ochrony powietrza atmosferycznego (92,86%). Najmniej, bo tylko 50% zadań podjętych lub zrealizowanych stwierdzono dla obszaru poważnych awarii. Nie stanowi to jednak w pełni wiarygodnego porównania z innymi analizowanymi obszarami działań, ponieważ w dziedzinie poważnych awarii zawarte zostało zadanie uwarunkowane wystąpieniem zagrożeń środowiska (czyli takie, które jest realizowane jedynie w razie potrzeby).

Ilość przedsięwzięć zrealizowanych lub będących w trakcie realizacji w latach 2013-2016 wyniosła 132, przy czym całkowita liczba zaplanowanych na ten okres zadań stanowiła 162. Podsumowując stan realizacji planu operacyjnego za lata 2013-2016 można oszacować jego wykonanie w 79%.

Ze względu na dużą liczbę przedsięwzięć planowanych do realizacji w późniejszych latach oraz występowanie negatywnych trendów w zmianie wskaźników obrazujących realizację celów w zakresie ochrony środowiska, należy kontynuować podjęte działania w celu stałej poprawy stanu środowiska oraz realizacji głównego celu Programu jakim jest rozwój gospodarczy miasta Szczecin przy zachowaniu i ochronie wartości przyrodniczych oraz racjonalnej gospodarce zasobami.

5. INDEKS TABEL

Tabela 1. Ocena realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony wód i stosunków wodnych wraz ze wskaźnikami realizacji celu (źródło: GUS, WIOŚ, ZWiK, UM Szczecin)	9
Tabela 2. Ocena realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego wraz ze wskaźnikami realizacji celu (źródło: GUS, SEC, WIOŚ).....	13
Tabela 3. Ocena realizacji celów i kierunków działań w zakresie gospodarki odpadami wraz ze wskaźnikami realizacji celu (źródło: GUS, WGKiOŚ, UM Szczecin).....	14
Tabela 4. Ocena realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony przed hałasem wraz ze wskaźnikami realizacji celu (źródło: Program ochrony środowiska przed hałasem).....	15
Tabela 5. Ocena realizacji celów i kierunków działań w zakresie pól elektromagnetycznych wraz ze wskaźnikami realizacji celu (źródło: GIOŚ, WIOŚ).....	17
Tabela 6. Ocena realizacji celów i kierunków działań w zakresie poważnych awarii i innych zagrożeń środowiska wynikających ze zdarzeń nadzwyczajnych wraz ze wskaźnikami realizacji celu (źródło: WIOŚ, KM PSP w Szczecinie)	18
Tabela 7. Ocena realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu oraz turystyki wraz ze wskaźnikami realizacji celu (źródło: RDOŚ, WGKiOŚ, GUS)	19
Tabela 8. Ocena realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony i zrównoważonego rozwoju lasów wraz ze wskaźnikami realizacji celu (źródło: WGKiOŚ, GUS, ZUK).....	20
Tabela 9. Ocena realizacji celów i kierunków działań w zakresie utrzymania i rozwoju terenów zieleni miejskiej wraz ze wskaźnikami realizacji celu (źródło: GUS, ZUK, WGKiOŚ, UM Szczecin).....	22
Tabela 10. Ocena realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony powierzchni ziemi wraz ze wskaźnikami realizacji celu (źródło: RDOŚ, UM Szczecin).....	23
Tabela 11. Ocena realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony zasobów kopalin wraz ze wskaźnikami realizacji celu (źródło: UM Szczecin)	24
Tabela 12. Ocena realizacji celów i kierunków działań w zakresie edukacji ekologicznej wraz ze wskaźnikami realizacji celu (źródło: WGKiOŚ).....	25
Tabela 13. Ocena realizacji celów i kierunków działań w zakresie aspektów ekologicznych w politykach sektorowych wraz ze wskaźnikami realizacji celu.....	26
Tabela 14. Ocena realizacji celów i kierunków działań w zakresie aspektów ekologicznych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wraz ze wskaźnikami realizacji celu (źródło: Biuro Planowania Przestrzennego Miasta Urzędu Miasta Szczecin)	26
Tabela 15. Ocena realizacji celów i kierunków działań w zakresie zarządzania środowiskowego wraz ze wskaźnikami realizacji celu (źródło: Rejestr EMAS).....	27
Tabela 16. Ocena realizacji celów i kierunków działań w zakresie aktywizacji rynku do działań na rzecz ochrony środowiska wraz ze wskaźnikami realizacji celu (źródło: GUS, WGKiOŚ)	27
Tabela 17. Ocena realizacji celów i kierunków działań w zakresie współpracy w sferze ochrony środowiska wraz ze wskaźnikami realizacji celu (źródło: WGKiOŚ).....	28
Tabela 18. Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2015-2016 w dziedzinie ochrony zasobów wodnych i stosunków wodnych	31
Tabela 19. Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2015-2016 w dziedzinie ochrony powietrza atmosferycznego.....	38
Tabela 20. Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2015-2016 w dziedzinie gospodarki odpadami	46
Tabela 21. Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2015-2016 w dziedzinie ochrony przed hałasem	48
Tabela 22. Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2015-2016 w dziedzinie pól elektromagnetycznych.....	50
Tabela 23. Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2015-2016 w dziedzinie poważnych awarii i innych zagrożeń środowiska	51
Tabela 24. Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2015-2016 w dziedzinie ochrony dziedzictwa przyrodniczego i racjonalnego użytkowania zasobów przyrody.....	53

Tabela 25. Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2015-2016 w dziedzinie edukacji ekologicznej	59
Tabela 26. Syntetyczna ocena wykonania planu operacyjnego w latach 2013-2016 w podziale na poszczególne komponenty	64